

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Mateřská škola Nespeky, příspěvková organizace
„KOLEČKO“

2025 – 2028

Moje první cesta s Kolečkem

Vypracovala: Mgr. Monika Písková, MBA, ve spolupráci s pedagogy školy

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

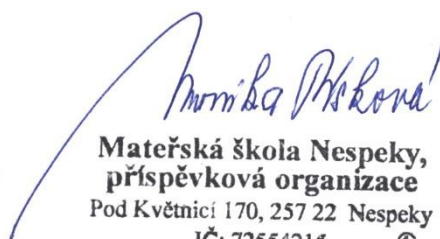
Č.j.: 303/2025/MSN

Školní vzdělávací program Mateřské školy Nespeky, příspěvkové organizace byl zpracován na základě analýzy podmínek vzdělávacího procesu a evaluační činnosti. Podklady byly připraveny především pedagogy, zahrnuty ale byly i náměty a návrhy provozních zaměstnanců a rodičů.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je zpracován podle požadavků stanovených v revidovaném Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Platnost Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Moje první cesta s Kolečkem“ plánujeme na období 3 let, tedy od 1. 9. 2025 do 31. 8. 2028, samozřejmě s plánovanými či nutnými aktualizacemi.

Školní vzdělávací program byl projednán na pedagogické radě dne 25. 8. 2025.

**Mateřská škola Nespeky,
příspěvková organizace**
Pod Květnicí 170, 257 22 Nespeky
IČ: 72554215

Mgr. Monika Písková, MBA

ředitelka školy

Obsah

I.	Identifikační údaje	4
II.	Charakteristika MŠ Nespeky	5
III.	Pedagogický tým školy	7
IV.	Analýza podmínek předškolního vzdělávání	8
	1. Psychosociální podmínky	8
	2. Spolupráce se zákonnými zástupci	8
	3. Organizace	9
	4. Životospráva	10
	5. Věcné podmínky	12
V.	Charakteristika vzdělávacího programu	15
	1. Vize a cíle vzdělávacího programu, profilace školy	15
	2. Vzdělávací strategie využívané k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností	18
	3. Nastavení procesu pedagogického diagnostikování	21
	4. Způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů	22
	5. Projekt Funkční gramotnost	23
VI.	Vzdělávací obsah	48
	1. Vzdělávací oblasti	49
	2. Klíčové kompetence	50
	3. Integrované bloky	54
VII.	Evaluace	81
	1. Vnitřní evaluace	81
	2. Vnější evaluace	84
VIII.	Přílohy	85
	Příloha č. 1 – Externí projekty v Kolečku	85

I. Identifikační údaje

Název: Mateřská škola Nespeky, příspěvková organizace

Adresa: Pod Květnicí 170, 257 22 Nespeky

Web: www.msnespeky.cz

E-mail: reditelka@msnespeky.cz

Telefon: 777 776 724

IČO: 72554215

IZO MŠ: 181 035 804

IZO školní jídelny – výdejny: 181 035 812

Ředitelka školy: Mgr. Monika Písková, MBA

Zřizovatel: Obec Nespeky, Benešovská 12, 257 22 Nespeky

Typ zařízení: Mateřská škola s celodenním provozem

Celková kapacita: 48 dětí

Provozní doba: 6.30 – 17.00

II. Charakteristika MŠ Nespeky

Mateřská škola Nespeky byla otevřena dne 10. 4. 2012. Nachází se v centru obce, současně ale velmi blízko přírodě. Nespeky jsou klidnou obcí se zhruba 800 obyvateli.

Nedalekou řeku Sázavu i okolní lesy a přírodu využíváme v rámci sportovní a pohybové, polytechnické a environmentální výchovy k přirozenému zkoumání, objevování, experimentování, rozvíjení vztahu k přírodě, venkovským tradicím, k úctě a toleranci ke všemu živému i neživému. Místní hřiště s různými herními prvky (lezecké stěny a panely, pískoviště, houpačky, skluzavky, prolézací prvky, lavičky – mašinky) využíváme především ke sportovním aktivitám a pohybovým hrám. Při pohybu po obci uplatňujeme prvky dopravní výchovy a často navštěvujeme také klidnější „chatové“ části obce k nejrůznějším hrám, průzkumům, pozorováním. Vedle školy se též nachází malý soukromý statek, takže z okna či zahrady velmi často sledujeme koníky a kozy.

Mateřská škola je předškolním zařízením s kapacitou 48 dětí s celodenním provozem poskytujícím komplexní péči. Organizačně je rozdělena na dvě třídy a děti se do tříd dělí především podle věku: starší děti = Sovičky, mladší děti = Včeličky. Názvy tříd se využívají i motivačně: chytré sovičky a pilné včeličky a děti se s nimi dobře ztotožňují, prolínají také různými pracovními, výtvarnými, logickými, grafomotorickými i dalšími činnostmi a aktivitami a samozřejmě zdobí interiér školy.

Obě třídy mají společnou šatnu, každá pak vlastní vchod s příslušným označením. Třídy jsou vybaveny téměř totožně, liší se pouze velikostí sedacího nábytku tak, aby byly splněny především antropometrické požadavky. Vybavení tříd didaktickými pomůckami, hračkami, stavebnicemi, knihami atd. je prováděno v závislosti na věku dětí tak, aby je co nejvíce motivovalo, podněcovalo, aktivizovalo a aby bylo věku odpovídající. Třídy jsou uspořádány na tzv. prostory, které jsou označené piktogramy, tematicky zaměřené a vybavené tak, aby děti podněcovaly k různým samostatným i společným činnostem, hrám, aktivitám, vlastním nápadům a projektům.

MŠ Nespeky disponuje přízemní budovou se dvěma oddělenými, prostornými a světlými třídami a společnou jídelnou, která navazuje na prostory výdejny. Výdejna je členěna a vybavena tak, aby splňovala všechny požadavky a normy pro výdej, úschovu a zpracování potravin a pokrmů. Každá třída má své samostatné hygienické zázemí. Společná je šatna, prostorově členěná na dvě části. V budově se dále nachází ředitelna, kancelář, místnost pro technické zázemí školky (zde je umístěn elektrický kotel a tepelné čerpadlo), místnosti pro sběr a ukládání špinavého i čistého prádla, prádelna, hygienické zázemí pro personál. Jídelna s navazující třídou je oddělena pohyblivou stěnou, je tedy možnost vytvořit unikátní prostor pro větší akce.

Zahrada mateřské školy je dostatečně velká pro nejrůznější aktivity a zaznamenala od otevření provozu školy velkých změn. Je využívána především ke sportovním a pohybovým činnostem, k polytechnickému a environmentálnímu vzdělávání, ale samozřejmě i k dalším aktivitám. Nabízí svým uspořádáním možnost individualizované výuky, současně její velikost, členitost a vybavení umožňují dětem volnou hru, spontánní činnosti, samostatné bádání, objevování, experimentování, rozvoj fantazie i kreativity. Zahrada plně podporuje obě oblasti profilace naší mateřské školy, tedy rozvoj funkční gramotnosti i podporu výchovy ke zdraví se zaměřením pohyb a sport.

III. Pedagogický tým školy

Pedagogický tým Mateřské školy Nespeky je týmem neustále se vzdělávajícím, stabilním, kvalifikovaným, aktivním, podporujícím inovativní metody a formy vzdělávání, se snahou o neustálý rozvoj a posun školy ke kvalitnímu vzdělávání dětí pro život ve 21. století na základě systematického hodnocení efektivnosti, kvality a úspěšnosti všech projektů a procesů. Tým je tvořen ředitelkou školy, čtyřmi p. učitelkami a asistenty pedagoga podle aktuální situace.

Ředitelka školy v roli lídra má jasnou, reálnou a motivující vizi, kterou pomocí stanovené strategie a koncepce rozvoje školy, na základě pravidelné evaluační činnosti a za podpory a ve spolupráci s celým pedagogickým týmem uvádí do praxe, do konkrétních aktivit a projektů v rámci celé školní komunity s cílem vytvoření bezpečného, sdíleného a podnětného prostředí ke vzdělávání.

Ředitelka maximálně podporuje sebereflexi, sdílení zkušeností, vzájemné učení, otevřenou komunikaci, týmovou spolupráci, profesionalizaci a další vzdělávání celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti. Specializace jednotlivých pedagogů je využita při vzdělávání i v doplňkových programech.

Ředitelka školy spolupracuje systematicky a aktivně se zřizovatelem školy a s dalšími partnery a aktéry ve vzdělávání, například s MAS Posázaví, jinými školami, vzdělávacími institucemi, zájmovými organizacemi, sponzory ad.

Paní učitelky jsou díky využívaným metodám a formám práce, přístupům, vzdělávacím strategiím, sebereflexi a profesnímu i osobnostnímu vzdělávání a rozvoji **průvodkyněmi dětí** v rámci jejich prvního institucionálního vzdělávání. Přístupují k dětem s empatií, s respektem k jejich individualitě a jedinečnosti, na základě výsledků průběžného pedagogického diagnostikování plánují a připravují podnětné a vstřícné vzdělávací prostředí, které je pro děti bezpečné, ve kterém jsou maximálně podporovány jejich rozvojové možnosti tak, aby dokázaly využít svůj osobní potenciál v co nejvyšší míře, aby se cítily jistě a spokojeně, mohly vyjádřit svůj názor a zapojit se do rozhodování o vzdělávací nabídce i o dalších věcech, které se jich týkají. K rozvoji dětí využívají formativní hodnocení, vrstevnické hodnocení i sebehodnocení.

Paní učitelky jsou dětem vzorem, dbají na prevenci rizikového chování a podílejí se na příznivém klimatu a kultuře školy, společně se zákonnými zástupci podporují dítě při jeho výchově a vzdělávání a připravují ho na plynulý přechod do základní školy.

Partnerem učitelky a podstatnou součástí týmu je **asistent pedagoga**, který pracuje podle pokynů p. učitelky, spolupodílí se na vzdělávací realitě školy jak profesně, tak osobnostně, je svým přístupem významnou oporou dětem.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků je konkretizován v Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, který je každým rokem součástí evaluace. Možnosti, způsoby, formy a oblasti dalšího vzdělávání a sebevzdělávání jsou popsány i v dalších dokumentech školy, je to: Strategický a Implementační plán, Plán práce na daný školní rok, Minimální preventivní program, Školní plán EVVO, Plán podpory nadání a Digitální strategie školy.

IV. Analýza podmínek předškolního vzdělávání

1. Psychosociální podmínky

Kolektiv MŠ se snaží o vytvoření a rozvíjení příznivého klimatu školy s důrazem na pozitivní mezilidské vztahy, podporování ohleduplné komunikace a multikulturní orientace, na zvyšování pocitu sounáležitosti a příslušnosti se školou u všech zúčastněných, tedy především zaměstnanců, dětí a rodičů. Každé dítě respektujeme jako jedinečnou osobnost s individuálními potřebami, žádné dítě není zvyhodňováno.

Pedagogové jsou dětem vhodným vzorem, zprostředkovávají mu základní životní zkušenosti v přirozeném, stimulujícím, zajímavém, obsahově bohatém a podnětném prostředí, podporují především vstřícnou komunikaci, spolupráci, toleranci, partnerství, empatii a pohodu. Děti mají dostatek času a prostoru, mají možnost volby, ale dodržují jasná pravidla soužití, na jejichž vytváření spolupracovaly. Pedagogové předcházejí projevům šikany a dalším sociálně-patologickým jevům (viz Minimální preventivní program).

Děti jsou podporovány k aktivní spoluúčasti, k samostatnému rozhodování, k vytváření a posilování zdravého sebevědomí, sebedůvěry, k navazování přátelství a rozvíjení úcty k ostatním. Děti mají možnost využít klidný koutek, který je v rámci individualizované výchovy nazýván prostorem „JÁ“ a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností. Po dohodě umožňujeme dětem mít osobní předmět pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Dětem jsou v rámci individualizace od prvních dní ve škole zakládána osobní portfolia, která jsou průběžně naplňována a na konci docházky si dítě odnáší ucelený soubor svých prací, pokroků, vzpomínek, také fotografií svých úspěchů a zážitků.

Důraz je kladen na počáteční adaptaci dětí a dále na trvalou spolupráci s rodiči. K tomu využíváme následujících prostředků a nástrojů: Den otevřených dveří, individuální adaptační program, každodenní průběžný dialog mezi rodičem a pedagogem při předávání dítěte, možnost konzultační schůzky k podrobnějšímu hodnocení dítěte s pedagogem i ředitelkou MŠ, třídní schůzky, informační schůzky před začátkem nového školního roku, přednášky, dotazníky pro rodiče, webové stránky, nástěnky, veškeré pořádané akce (Veřejná čtení v rámci projektu Celé Česko čte dětem, výtvarné dílny s rodiči, společné oslavy tradic a svátků, dětské dny, sportovní dny atd.).

2. Spolupráce se zákonnými zástupci

Mezi zákonnými zástupci a pedagogy se snažíme o vytvoření prostředí vzájemné důvěry, otevřenosti, porozumění, vstřícnosti, respektu a ochoty spolupracovat.

Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, a to osobně prostřednictvím pedagogů, informacemi na nástěnkách i na webových stránkách školy, v rámci aplikace

TWIGSEE. Mohou se osobně podílet na nejrůznějších akcích, projektech i výchovně-vzdělávacím programu školy.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby dětí, snaží se jim porozumět, vyhovět jim, o potřebách i pokrocích dětí v učení a vývoji informují zákonné zástupce a společně je konzultují, případně se domlouvají na dalším postupu a podpoře při výchově i vzdělávání. U předškolních dětí provádíme testy školní zralosti, které podrobně s rodiči konzultujeme a doporučujeme případná opatření tak, aby byl přechod dítěte do základní školy plynulý. Pro nově nastupující děti zajišťujeme podmínky pro jejich adaptaci v souladu s jejich individuálními potřebami.

Zákonní zástupci mají možnost zúčastnit se třídních schůzek, osvětových akcí či přednášek týkajících se výchovy, vzdělávání a péče o předškolní děti v naší mateřské škole, mohou se sejít individuálně s třídními učitelkami i ředitelkou školy k podrobnému rozboru v otázkách prospívání, rozvoje a pokroků dítěte na základě průběžného pedagogického diagnostikování a dětských portfolií. K tomu slouží také pravidelné „tripartity“, tedy setkání třídních učitelek, zákonných zástupců a dítěte. Zákonní zástupci jsou též informováni o možnostech využití služeb místně dostupných školských poradenských zařízení či odborníků.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. Jednají se zákonnými zástupci ohleduplně a taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Varují se poskytování nevyžádaných rad.

Pro zákonné zástupce je ve škole zřízena knihovna s tituly zahrnujícími literaturu k rodičovství, psychologii, vzdělávání a další související témata, která jim pomáhají s výchovou dětí a jejich rozvojem.

K neustálému zlepšování spolupráce i výchovně vzdělávací práce slouží dotazník, který mohou rodiče vyplnit i anonymně a vyjádřit své názory, připomínky, nápady, náměty k veškerému dění ve škole. Ty mohou vyjádřit také kdykoli prostřednictvím emailu, telefonátu či osobního rozhovoru s ředitelkou školy či pedagogy.

3. Organizace

Režim dne je stanoven rámcově, umožňuje reagování na nečekané události, plánované akce či individuální aktuální potřeby a podněty dětí. Provoz mateřské školy je od 6.30 do 17 h.

Organizace chodu mateřské školy se řídí směrnicemi školy, především Školním řádem, Provozním řádem, Vnitřním řádem školní jídelny, Provozním řádem školní zahrady a dalšími právními předpisy.

Mateřská škola díky inovativním metodám, vzdělávání venku, individualizaci a diferenciaci vzdělávání a formativnímu hodnocení poskytuje příležitosti k využití vlastního potenciálu a silných stránek k osobnímu růstu a pokrokům všem dětem. Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízení dále poskytuje podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a na základě Plánu nadání též dětem nadaným, dětem – cizincům také jazykovou podporu.

Program dne ve třídě Včeliček

6.30 – 8.15	Příchod dětí, individualizované ranní činnosti dle volby dětí, spontánní hra, individuální práce s jednotlivci, skupinou, aktivity v prostorech
8.15 – 8.45	Logopedické chvílky, pohybové chvílky, ranní kruh (uvnitř i venku)
8.45 – 9.15	Hygiena, přesnídávka, hygiena
9.15 – 9.45	Řízená a nepřímo řízená výchovně-vzdělávací činnost (uvnitř i venku)
9.45 – 11.45	Pobyt venku – sportujeme, bádáme, děláme pokusy, pozorujeme přírodu, hrajeme si
11.45 – 12.15	Hygiena, oběd, hygiena, odcházení dětí po obědě
12.15 – 14.00	Odpočinek, spánek, relaxace, klidové činnosti
14.00 – 14.30	Hygiena, svačina, hygiena
14.30 – 17.00	Odcházení dětí domů Herní i zájmové aktivity dle výběru dětí, pohybové činnosti, pobyt venku, spontánní činnosti v prostorech

Program dne ve třídě Soviček

6.30 – 9.00	Příchod dětí, individualizované ranní činnosti a aktivity dle volby dětí v prostorech, spontánní hra, hygiena, průběžná přesnídávka.
9.00 – 9.45	Zahajovací/komunitní kruh (rituály, logopedické a pohybové chvílky), individualizovaná nepřímo řízená práce v prostorech, hodnotící kruh (uvnitř i venku)
9.45 – 11.45	Pobyt venku – sportujeme, bádáme, děláme pokusy, pozorujeme přírodu, hrajeme si
11.45 – 12.15	Hygiena, oběd, hygiena, odcházení dětí po obědě
12.15 – 14.00	Odpočinek, spánek, relaxace, klidové činnosti
14.00 – 14.30	Hygiena, svačina, hygiena
14.30 – 17.00	Odcházení dětí domů Herní i zájmové aktivity dle výběru dětí, pohybové činnosti, pobyt venku, spontánní činnosti v prostorech

Škola zajišťuje v maximální možné míře funkční překrývání všech pedagogických pracovníků včetně asistentů pedagoga s minimálním možným spojováním tříd, které je ale v podmínkách naší dvoutřídní školy využíváno k podpoře prohlubování vzájemných dětských vztahů, kontaktům se všemi pedagogy a možností zapojit se do aktivit, činností a projektů druhé třídy.

4. Životospráva

Dětem se snažíme poskytovat vyváženou a plnohodnotnou stravu v podobě pestrého a zdravého jídelníčku. Snažíme se o důsledné dodržování celodenního pitného režimu a co nejrozmanitějšího nápojového menu. Během dne se děti mohou kdykoli obsloužit připraveným nápojem v nádobě k tomu určené do jednorázově používaného hrníčku. Hrníčky jsou během dne průběžně odmyvány v myčce. Starší děti se obsluhují samy, malé děti jsou do určité fáze

obsluhovány p. učitelkou. Ke každému jídlu jsou dětem nabízeny teplé nebo studené nápoje, děti mají možnost volby a přídatku.

Obědy do školy dovážíme z jídelny ZŠ Čerčany. Přesnídávky a svačiny připravujeme vlastními silami, děti dostávají vždy 1 – 3 druhy ovoce či zeleniny.

Děti do jídla nejsou v žádném případě nuceny, ale snažíme se jim přiměřenou formou informace o jídle podat. Děti se při přípravě na stolování a při stolování učí základům společenského chování, hygieně, maximální sebeobsluze. Tomu napomáhá i tzv. průběžná svačina, která je praktikována u dětí ve třídě Soviček.

Nejrůznějšími akcemi se také snažíme dětem přiblížit různé druhy potravin, naším cílem je to, aby děti samy chtěly různé i neznámé pokrmy poznat a alespoň ochutnat. V rámci jednotlivých integrovaných bloků – témat se děti učí upéct chléb, posvícenské koláčky, vánoční perníčky, bylinkové brambory, připravit ovocné křížaly, ovocný pohár, odšťavnit ovoce či zeleninu, naklíčit mikrogreen, probíhá např. soutěž o nejlepší pomazánku, kdy děti samy volí, která z připravených pomazánek jim nejvíce chutná. Zahrada školy je využívána k pěstování bylinek, ovoce a zeleniny, které jsou s dětmi zasazeny, opečovávány, sklizeny, zpracovávány i konzumovány.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád všech činností (viz Organizační řád školy, Školní řád, Provozní řád), který respektuje biorytmy dětí, ale i individualitu každého dítěte (čas k ukončení hry, k jídlu, k spánku atd.), je flexibilní, pružný a reaguje na nenadálé situace v životě školy a dětí. Rodiče mohou své děti po dohodě s učitelkami přivádět a odvádět i mimo stanovený čas.

Pobyt venku je zajištěn v co nejvyšší míře. Ven se přesouvají i další aktivity jako např. svačinky, cvičení, řízené i individualizované činnosti. Pobyt venku je omezen v případě poklesu teplot pod - 10° C, při velmi silném větru či dešti a v případě ostatních nepříznivých klimatických podmínek (např. smog).

Děti mají dostatek pohybu jak ve třídě (pravidelné ranní rozcvičky, prostory pro pohybové aktivity, opičí dráhy, pohybové hry atd.), tak při pohybu venku – na školní zahradě, při procházkách do přírody a do okolí.

V obou třídách dodržujeme polední klid s ohledem na věk a individuální potřebu odpočinku a spánku. K odpočinku volíme různé klidové činnosti, např. četbu, vyprávění, prohlížení knížek, relaxační hudbu, pro děti s minimální potřebou spánku nebo bez potřeby spánku i další klidové činnosti.

Třídy i ostatní prostory školy jsou pravidelně větrány a uklízeny (viz HACCP, Provozní řád). Všechna okna ve třídách i v jídelně jsou vybavena vnitřními či vnějšími žaluziemi, které se užívají při ochraně dětí před oslněním, při vytváření příjemného prostředí v době odpočinku či při dalších aktivitách (světelná show, rozsvícení vánočního stromečku, divadélka apod.).

5. Věcné podmínky

Dostatečně velké prostory MŠ, které plně odpovídají příslušným předpisům, jsou vybaveny zařízením odpovídajícím antropometrickým požadavkům, počtu dětí, bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti.

Jednotlivé třídy jsou uspořádány tak, aby co nejlépe vyhovovaly nejrůznějším skupinovým, individuálním a individualizovaným činnostem dětí. Obě třídy jsou vybaveny nábytkem téměř totožně, pouze s opačným prostorovým uspořádáním, nábytek, pomůcky, hračky, knihy a další vybavení je samozřejmě uzpůsobeno věku dětí. Třídy mají prostor pro pohybovou činnost, který je také využíván k odpočinku dětí. Každé dítě má ve větratelné skříni uloženou svou matraci a ložní vybavení pod svou značkou tak, aby nemohlo dojít k záměně. Každá třída má své hygienické zázemí, toalety jsou odděleny přepážkami, aby děti měly soukromí, věšáky na ručníky jsou taktéž odděleny.

Ve třídách vytváříme hrací a pracovní koutky, tzv. prostory s různým tematickým zaměřením. Nábytek je možné přesouvat dle potřeby, hračky a pomůcky jsou umístěny a označeny tak, aby byly dobře vidět, aby si je děti mohly samostatně brát a aby se vyznaly v jejich uložení.

Třídy jsou plně a dostatečně vybaveny hračkami, didaktickými pomůckami, výtvarnými potřebami, tělocvičným náčiním, hudebními nástroji a CD přehrávačem, knihami a stavebnicemi, které jsou stále doplňovány. V každé třídě je dětský hrací nábytek – kuchyňka, obchůdek, sedací souprava. Škola je dále velmi dobře vybavena pomůckami k rozvoji digitálních kompetencí dětí, a to jak elektronickými, robotickými, programovacími, tak jsou zde dětem k dispozici nejrůznější hry a pomůcky nedigitální, zaměřené na podporu logického, informatického či strategického myšlení a programování. K využívání nejrůznějších multimediálních aplikací a programů je používán Magic box, 3panel, dotykový notebook či tablety. Děti také pracují s digitálním mikroskopem, fotoaparáty. Na podporu polytechnické gramotnosti jsme vybaveni a užíváme běžné nářadí jako je akuvrtačka, pilky, rašple, svěráky, kladívka atd. K experimentování jsou využívány běžné materiály, ale máme k dispozici též velkou sadu pro nejrůznější pokusy. K podpoře všech gramotností, které jsou podrobně popsány v příloze s názvem Funkční gramotnost, je škola vybavena cílenými a podporujícími pomůckami.

Jídelna je vybavena k tomu, aby ji všechny děti mohly užívat současně. Je dostatečně velká, takže je možné ji využívat i k jiným účelům. S přílehlou třídou je navázána pohyblivou stěnou, tedy se dají spojit tyto dvě místnosti do unikátního prostoru, který je využíván především při různých akcích s rodiči.

Školní zahrada je vybavena hracími prvky (pískoviště, pružinová houpačka pro 4 děti, šplhací a prolézací sestava, zahradní kuchyňka, naleziště, bahniště, mlhoviště, stavěcí plocha/kostkoviště, minirybníček) a třemi zahradními domečky, dva z nich slouží na ukládání hraček a třetí k dětským hrám. Dále je zde uměle vytvořený zatravněný kopeček vhodný k využití při sportovních aktivitách jako terénní nerovnost, v zimním období na bobování.

Zahradu využíváme k pěstování zeleniny a bylinek v dřevěném truhlíku, s dětmi zde sázíme stromy a pěstujeme ovocné a okrasné keříky. Živý vrbový tunel nás chrání před sluníčkem,

současně je dětmi využíván na hraní i vzdělávací aktivity. V prostoru před tunelem jsou nainstalovány vodní trysky a v horkém počasí je využíváme k osvěžení dětí jako mlhoviště. Dále se s dětmi staráme též o hmyzí hotel a v rohu zahrady využíváme i kompost.

Na zahradě školy je též větší sportovní plocha, která podporuje sportovní, pohybovou a zdravotní gramotnost, ale odehrávají se tady také jiné společenské, divadelní, herní a další aktivity.

Interiér školy je vyzdoben pracemi a výrobky dětí, které jsou všechny dostupné i rodičům. Práce dětí jsou též instalovány ve společné šatně, kde se nacházejí i nástěnky pro rodiče, které slouží jako jeden z důležitých zdrojů nejrůznějších informací.

Bezpečnost dětí je specifikována ve školním řádu, děti jsou soustavně poučovány o bezpečnosti v budově školy, na školní zahradě, na pozemních komunikacích a na všech dalších místech, kam s nimi docházíme (v lese, na obecním hřišti atd.).

Naše společné průběžné úkoly:

1. Sledovat využívání vybavení ve třídách a na základě analýzy neustále vybavovat třídy potřebnými hračkami, pomůckami a dalším vybavením.
2. Ve spolupráci se zřizovatelem, rodiči a sponzory dále pokračovat na údržbě, zvelebování a vybavování školní zahrady pro nejrůznější aktivity a činnosti.
3. Snaha o další zkvalitňování jídelníčku – postupná analýza současných podmínek i možností a zavádění nových zdravých jídel a potravin, a to ve spolupráci s dětmi, rodiči, pedagogickým i provozním personálem.
4. Sledování a případné zavádění nových možností, aktivit, trendů v oblasti sportovních, pohybových a tělesných aktivit, péče o tělo, společenského chování a etikety.
5. Hledat nové možnosti komunikace a spolupráce se zaměstnanci školy, se zřizovatelem, rodiči, sponzory, zájmovými spolky a charitativními projekty.
6. Snaha pedagogů i ostatních zaměstnanců školy o maximálně objektivní sebehodnocení a případný posun tak, aby byly dodrženy všechny podmínky a předpoklady uvedené v Sedmeru „Kolečka“.

V. Charakteristika vzdělávacího programu

1. Vize a cíle vzdělávacího programu, profilace školy

Filozofií naší mateřské školy je připravit děti na výzvy a změny, které se odehrávají a budou odehrávat ve 21. století. Uvědomujeme si, že je nutné připravit děti nejen na další vzdělávání, na celoživotní vzdělávání, ale také na budoucí osobní, profesní a komunitní život, a to především změnou spektra dovedností a znalostí, které vyžaduje dnešní realita.

Chceme být školou, která se neustále dívá dopředu, školou, v jejímž centru je každé dítě, jeho učení, jeho rozvoj a jeho spokojený a aktivní čas strávený v naší mateřské škole. Chceme být dynamickou, neustále se učící organizací, která bude díky své aktivitě, vzdělávacímu programu zaměřenému na funkční gramotnost a systematickému směřování ke kvalitě atraktivní a smysluplná především pro děti, ale také pro jejich zákonné zástupce, zaměstnance a všechny partnery.

Vizí naší mateřské školy je vytvářet „**prostor pro inovativní vzdělávání dětí ve 21. století**“. Prostor, který je zaměřen na podporu každého dítěte tak, aby dosáhlo svého optimálního vzdělávacího potenciálu, prostor, který nabízí individualizované vzdělávání pro rozvoj všech stránek osobnosti dítěte, prostor, který využívá inovativního vzdělávání jako základ komplexního pohledu na dítě a jeho potřeby a respektuje jeho jedinečné schopnosti a zájmy.

K oficiálnímu názvu Mateřská škola Nespeky, příspěvková organizace, přidáváme ještě neoficiální přívlastek „**Kolečko**“, což je pojmenování naší koncepce a na různých materiálech i v prostorách školy se můžete setkat se symbolem 5 barevných koleček propojených opět do jednoho kolečka. Jednotlivá kolečka symbolizují děti, každé je jiné, s jinou osobností, s jinou výbavou a jinými potřebami. Proto budeme k dětem přistupovat individuálně. Současně ale chceme, což naznačuje propojení do jednoho celku, aby děti cítily sounáležitost s celým kolektivem a příslušnost k naší škole, aby do ní chodily rády a s úsměvem.

Sedmero “Kolečka”

Komunikace je základem spolupráce a učení, probíhá-li odpovídajícím způsobem, přispívá k atmosféře pohody, usnadňuje řešení problémů a překonávání překážek. Vytvářet podmínky pro vzájemnou komunikaci, respekt i toleranci všech zúčastněných: dětí, rodičů, pedagogických a ostatních pracovníků MŠ i dalších osob.

Ohleduplnost - Respektovat každé dítě jako jedinečnou osobnost s individuálními potřebami, klást na něj přiměřené nároky, poskytovat dostatek osobní ochrany a osobního soukromí, jednat s dítětem důstojně, všimnout si i maličkostí v jeho chování. Respektovat náboženské vyznání rodiny.

Lidé a prostředí – Všichni pracovníci jsou dítěti vhodným vzorem, zprostředkovávají mu základní životní zkušenosti v přirozeném, stimulačním, zajímavém, obsahově bohatém a podnětném prostředí.

Empatie – Dostatek porozumění, ocenění úspěchu i úsilí dítěte.

Činnost – Vzdělávací činnosti jsou založeny na přímých zážitcích a prožitcích dítěte, vycházejí z jeho individuální volby a samostatné činnosti, využívají spontánních nápadů a aktivit tak, aby děti měly chuť poznávat, tvořit, přemýšlet, objevovat, experimentovat.

Kamarádství – Rozvíjet příznivé klima školy prosazováním pozitivních mezilidských vztahů, zvyšovat pocit sounáležitosti a příslušnosti se školou u všech zúčastněných, tedy dětí, rodičů i všech zaměstnanců, podporovat ohleduplnou komunikaci a multikulturní orientaci.

Otevřenost – Cílená a plánovaná spolupráce s rodiči, zřizovatelem, sponzory, dalšími institucemi, spolupracujícími školami, organizacemi i soukromými osobami. Umožnit všem zúčastněným vyjádřit své nápady, podněty, iniciativu, kritiku.

Profilace MŠ Nespeky směřuje do dvou oblastí:

1. Rozvoj funkční gramotnosti

Pro děti a jejich porozumění budoucímu světu a uplatnění se v něm jsou klíčové schopnosti učit se, být otevřený, tvůrčí, umět spolupracovat s ostatními nebo uvažovat v souvislostech. Učitel by měl být dětem na této cestě za poznáním dobrým průvodcem, musí umět na vzdělávání nahlížet z různých úhlů a přesně to umožňují různé gramotnosti.

Gramotnosti se nejlépe rozvíjejí samostatnou činností dětí, proto se snažíme o to, aby děti mohly projevit svou tvořivost, iniciativu, odpovědnost a upevňovat vlastní sebedůvěru. Podporujeme děti v tom, aby dokázaly využít získaných znalostí a dovedností při řešení různých životních situací a aby zažily ze svých kreativních řešení pocit úspěchu a nadšení.

2. Výchova ke zdraví se zaměřením na oblast pohybu a sportu

Zdraví vnímáme jako kvalitu života, jako stav tělesné, duševní a sociální pohody, ne jako stav, kdy není přítomna nemoc. Snažíme se, aby si děti samy dokázaly odpovědět na tyto otázky: Jaké je zdravé jednání a chování člověka? Co zdraví posiluje a co mu škodí?

Pohyb je jednou z nejdůležitějších biologických potřeb dítěte, s jasným přirozeným efektem na zdraví a je důležité, aby dítě mělo z pohybových aktivit radost, protože právě v předškolním věku si vytváří na pohyb a sport významné návyky. Je zásadní tohoto období využít.

Doplňkové sportovní aktivity

V rámci doplňkových dobrovolných sportovních aktivit, které jsou rodičům pro děti nabízeny, jezdíme do plaveckého bazénu v Benešově, kde jsou pořádány předplavecké kurzy a učíme se bruslit na zimním stadionu ve Velkých Popovicích.

MŠ je dále zapojena a využívá těchto **projektů**:

- Recyklohraní
- Celé Česko čte dětem
- Mensa pro školky
- Nemocnice pro medvídky
- Prima Vizus
- Hravé lyžování
- Se Sokolem do života
- Mrkvička
- Mezi námi

MŠ bude intenzivně sledovat další nové možnosti a významné projekty i akce, které by mohly být pro děti zajímavé a přínosné a v případě zájmu se zapojí.

MŠ **spolupracuje** s těmito subjekty:

- Mateřská škola Sulice – Želivec,
- Základní škola Poříčí nad Sázavou
- Ekocentrum Vlašim
- Muzeum Říčany
- Sbor dobrovolných hasičů Nespeky
- Policie Benešov
- Klinická logopedka Mgr. Michaela Voldřichová
- Pedagogicko-psychologická poradna Benešov
- Zimní stadion Velké Popovice

V rámci uvedených projektů a ve spolupráci s uvedenými subjekty připravujeme pro děti akce, které významně rozvíjejí osobnost dítěte, přispívají k jejich aktivnímu rozvoji, chápání okolního světa, motivují je k dalšímu poznávání a učení a učí je žít ve společnosti ostatních.

2. Vzdělávací strategie využívané k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností

Vzdělávací strategie vnímáme jako cesty, kterými pedagog provází děti ve vzdělávání, tedy vědomě volené způsoby jeho práce podporující rozvoj jak klíčových kompetencí, tak funkční gramotnosti, a to především strategie organizační a didaktické, strategie podpory a motivace, diferenciací a individualizace, spolupráce a sociálního učení, strategie sebereflexe a hodnocení.

Využívané metody a formy

V naší škole uplatňujeme a využíváme inovativní výukové metody, pomocí kterých se zaměřujeme na kvalitní proces učení dětí, na přizpůsobení se moderním pedagogickým trendům a technologiím a na celkový rozvoj každého dítěte, tedy na jeho fyzický, sociální, emocionální a kognitivní růst.

Používáme takový pedagogický přístup, který se opírá o nové poznatky pedagogické a psychologické vědy spolu s osvědčenými vzdělávacími přístupy jako je například učení Komenského či Montessoriové, poznatky o fungování mozku a procesech Piageta, Gardnerovy teorie mnohačetných inteligencí ad., NTC učení, Hejného metoda výuky matematiky, trénink jazykových schopností podle Elkonina či základních postupů grafomotorického stimulačního kurzu Maxík. Inspirací nám je též program Začít spolu či Tvořivá hra.

Snažíme se o to, aby děti již získané zkušenosti a dovednosti propojily s novým poznáním, využíváme práci s informacemi, realitu, prožitky, myšlení, fantazii, citové projevy dětí, a to metodami založenými na hře (tvořivé, námětové, dramatizující, konstruktivní, s pravidly), experimentu, pozorování, pokusu, prožitku, vzoru, pohybu, manipulaci, tvoření, fantazii, myšlenkových operacích, poznávání, podněcujeme k interaktivitě, sociální komunikaci, sebeučení i sebeevaluaci, rozvíjíme kritické, inforatické a logické myšlení.

Konkrétní inovativní metody využívané ke vzdělávání:

Individualizace

Metoda individualizace se zaměřuje na přizpůsobení výuky potřebám, zájmům, možnostem a schopnostem dle věku každého jednotlivého dítěte tak, aby mohlo dosáhnout svého optimálního vzdělávacího potenciálu. Vychází z pedagogického diagnostikování, hodnocení a stanovení cílů pro jednotlivé děti, tomu je přizpůsobena výuka a učitel sleduje pokrok každého dítěte. V rámci této metody hraje také velmi důležitou úlohu spolupráce s rodiči. Individualizovaná forma vzdělávání je také podpořena projektem „Funkční gramotnost“.

Hra

Hry jsou tradiční metodou ve vzdělávání předškolních dětí a moderní přístup k nim je zaměřen na rozvoj různých dovedností jako je například matematické myšlení, jazykové dovednosti či sociální interakce. Hry pomáhají dětem porozumět světu kolem sebe a rozvíjet kreativitu.

Prožitkové učení

Prožitkové učení je efektivní metoda s hlubokým a trvalým dopadem založená na citovém prožívání a osobních zkušenostech, navazuje na přirozené zákonitosti spontánního stylu učení dítěte. Dítě zkušenosti získává tím, že něco dělá a že to, co dělá, prožívá. V souladu je tak práce mozku s inteligencí, vlastnostmi temperamentu a charakteru a také s rozsahem a kvalitou nabývaných sociálních zkušeností. Prožitkové učení je pro dítě nenásilné, funkční a předškolnímu věku nejvlastnější. Ve starším věku již nebude dítě pracovat s takovou intenzitou, fantazií a efektivitou samo na sobě. Důraz klademe na aktivní zapojení dětí do různých experimentů, projektů, aktivit, které vycházejí z reálného života a tím děti více motivují a podněcují jejich zájem. Prožitkové učení napomáhá k rozvoji sebevědomí a sebeúcty díky úspěchům dosaženým vlastními úsilím dítěte, k rozvoji dovedností jako je komunikace, kritické myšlení, týmová spolupráce, dále také kreativity, kterou rozvíjejí při hledání různých řešení a experimentování s novými nápady.

Projektování

Metoda projektování nám umožňuje aktivně zapojit děti do vlastního vzdělávání pomocí určitého tématu či projektu, objevovat a prozkoumávat svět kolem sebe. V rámci projektování propojujeme nejrůznější oblasti reálného života a tím u dětí rozvíjíme funkční gramotnost i klíčové kompetence.

Konstruktivistické učení

Konstruktivistická metoda v mateřské škole zdůrazňuje to, že si dítě poznatky aktivně buduje na základě vlastních zkušeností, proto vytváříme pro děti podmínky, v nichž si vědomosti a dovednosti může samo „konstruovat“. Děti si tak rozvíjejí samostatné myšlení, tvořivost, vytváření vlastní strategie a řešení. Rozvíjí se oblast komunikace, posilování sebevědomí a motivace k učení.

Badatelství

Metoda badatelství je založená na takových otázkách, které motivují děti k otázkám dalším, na stanovení hypotéz, které děti ověřují a současně hledají další souvislosti a to, na co přišly, dokážou předat ostatním dětem. Děti jsou přirozeně aktivní a pracují s radostí z vlastního objevování.

Kooperativní učení

Při kooperativním učení podporujeme formování a využívání interpersonálních a skupinových dovedností, vedeme děti k osobní odpovědnosti za společný výsledek. Děti spolu komunikují, spolupracují, řeší problémy a situace, učí se vzájemně naslouchat a respektovat, vyjádřit svůj souhlas/nesouhlas, rozdělit si úkoly a role, sdílet své znalosti a dovednosti. Kooperativní vzdělávání podporuje rozvoj sociálních, emocionálních a kognitivních dovedností dětí důležitých nejen pro další vzdělávání, ale i pro život.

Situační učení

V rámci situačního učení využíváme jak situace vzniklé, neplánované, např. dětské konflikty, tak učební situace plánované v rámci nabídky činností, u kterých odhadujeme reakce dětí a podle toho situace volíme tak, aby dětem poskytly srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí.

Spontánní sociální učení

Snažíme se jednat a chovat se tak, abychom byli dětem správným vzorem, protože napodobování je pro děti formou spontánního sociálního učení. S dětmi společně vytváříme pravidla chování, která jsou jednoznačná, splnitelná a dodržují je i pedagogové.

Místně ukotvené učení

Místně ukotvené učení je vzdělávací přístup, který vychází z prostředí, komunity a zkušeností dětí. Využívá místní přírodu, historii, kulturu i aktuální problémy jako zdroj poznávání. Děti se tak učí v kontextu, který dobře znají a který je pro ně smysluplný. Tento přístup rozvíjí nejen znalosti, ale i zodpovědnost za prostředí, ve kterém děti žijí. Díky tomu si vytvářejí silnější vztah k místu a učí se využívat poznatky v praxi. V průběhu místně ukotveného učení často využíváme pestrou přírodu, blízkost řeky Sázavy a poznávání flory, fauny a památných míst Posázaví.

Venkovní aktivity

Pomocí pobytu venku a nejrůznějších aktivit a činností jak na zahradě školy, tak v okolním prostředí obce, kde můžeme zavítat do lesů, luk, hájků, mezi pole, k řece, na sportovní a dětské hřiště, do klidných částí obce, rozvíjíme u dětí vztah s místem kde žijí, vztah k přírodě živé i neživé, vztah k pohybu a sportu, k ekologickým aktivitám. Podporujeme dětskou spontaneitu, radost z objevování a poznávání, chuť vymýšlet a realizovat vlastní nápady, konkrétní činnosti jako je experimentování, hra, manipulace, vytváříme prostor pro tvořivost a nejrůznější aktivity polytechnické, environmentální, umělecké, sportovní, pohybové a další.

Práce s chybou

Chybu přijímáme jako součást učení a děti povzbuzujeme k tomu, aby chybu neviděly jako selhání, ale jako příležitost ke zlepšení a vlastnímu růstu. Uvědomujeme si, že je nutná naprostá empatie pedagogů, bezpečné a podpůrné prostředí, pozitivní zpětná vazba směřující ke snaze a úsilí dětí, ne pouze k výsledku. Děti se učí samostatnému řešení problémů, hledání vlastních cest a strategií, učí se vnímat proces učení, rozvíjejí kritické myšlení, kreativní myšlení, sebeuvědomění, sebeúctu, rozvíjejí schopnost vyrovnat se s neúspěchem a stresujícími situacemi.

Formativní hodnocení

Formativní hodnocení považujeme za jednu z nejdůležitějších metod v procesu efektivního vzdělávání dětí. Důraz klademe na komunikaci mezi dítětem a pedagogem, ale také mezi dětmi. Formativní hodnocení nám umožňuje sledovat pokroky každého dítěte na jeho cestě a reagovat na ně další podporou, výzvou, změnou metody, přístupem apod. Děti jsou

povzbuzovány k vlastní reflexi a ke sledování vlastních pokroků a tím jsou rozvíjeny jejich dovednosti jako aktivní a kritické myšlení, experimentování, sebevědomí, motivaci.

Mezi **organizační formy**, tedy uspořádání vzdělávacího procesu, patří v naší škole na jedné straně vytvoření podnětného a bezpečného prostředí pro přirozené dětské učení a dále organizace činností učitele a dětí, kde je nejvíce zastoupena individualizovaná forma vzdělávání, dále volná hra, spontánní činnosti, ranní / komunikační / hodnotící kruh, práce ve dvojicích, skupinová, kooperativní, individuální i frontální činnost, vrstevnické učení a také jejich střídání.

3. Nastavení procesu pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování v naší mateřské škole je procesem, který je důležitý pro veškerou výchovně vzdělávací realitu. Má několik základních fází:

- **Sběr informací** probíhá především pozorováním dítěte v přirozených situacích při všech různých činnostech, ať už je to hra, interakce s vrstevníky, spontánní činnosti či zdolávání výzev. Dalším důležitým zdrojem informací jsou rozhovory s dítětem a naslouchání jeho názorům, zájmům, přáním. Informace získáváme také v rámci spolupráce se zákonnými zástupci. V případě, že je to potřeba, spolupracujeme též s odborníky a školskými poradenskými zařízeními.
- **Evidence a zpracování získaných informací** je další důležitou součástí celého procesu, v rámci které využíváme 2 zásadní nástroje. Odborné diagnostikování zajišťujeme pomocí vlastní, zcela unikátní aplikace PEDIQ, kterou jsme si navrhli přesně na míru našim potřebám a podmínkám. Pomocí této aplikace zaznamenáváme pokroky dětí ve vzdělávacích oblastech a v souvislosti s rozvojem klíčových kompetencí. Aplikace nám též umožňuje sledovat pokroky celé třídy, tedy slouží jako podpora jak pro individualizaci, tak diferenciaci vzdělávání. Dalším cenným nástrojem jsou dětská portfolia, ve kterých shromažďujeme jejich práce, kresby, 2D výrobky, vlastní záznamy z pozorování, fotografie apod.
- **Vyhodnocování** individuálního pokroku dítěte, v jakých oblastech pokročilo, v jakých oblastech je potřeba další podpory, reflexe a navržení případných změn a úprav.
- **Plánování podpory** spočívá v diferenciaci vzdělávací nabídky, ve stanovení vzdělávacích cílů pro dítě, případně vypracování IVP.
- **Sdílení a spolupráce** navazuje na všechny předchozí fáze. Sdílení probíhá vzájemně mezi pedagogy, dále také s rodiči v rámci konzultací, tripartit, individuálních pohovorů, společného nahlížení do portfolia. Spolupráce probíhá se ŠPZ a dalšími odborníky.
- **Výstupy pedagogického diagnostikování pro/jako**
  - přehled o pokrocích dítěte a jeho individuálních vzdělávacích potřebách

- plánování tematických celků a projektů
- podklady pro individualizaci činností
- podklady pro spolupráci se zákonnými zástupci
- včasné podchycení speciálních vzdělávacích potřeb či nadání
- sebereflexe pedagoga
- evaluaci vzdělávací činnosti školy

4. Způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů

Individualizace v naší mateřské škole je zajištěna především **respektem k individualitě každého dítěte a sledováním jeho pokroků**. Vzdělávání přizpůsobujeme především věkovým a individuálním zvláštnostem dětí, aktuálním možnostem, jejich zájmům, potřebám, přáním, návrhům, názorům, plánům, osobním projektům.

Individualizace vzdělávání je založena především na **pedagogickém diagnostikování dětí**, které bylo popsáno v části V. Charakteristika vzdělávacího programu, kapitola **3. Nastavení procesu pedagogického diagnostikování**.

Dále individualizaci vzdělávání umožňují vytvořené podmínky a organizace vzdělávání, využívané metody a formy práce, které jsou konkretizovány a podrobně vysvětleny v části V. Charakteristika vzdělávacího programu kapitola **2. Vzdělávací strategie**, které využíváme k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností a kapitola **5. Projekt Funkční gramotnost**, který je unikátní a naší mateřskou školou neustále vyvíjený, ověřovaný, posouvaný vzhledem k vývoji společnosti a v souladu s přicházejícími změnami.

Naším **cílem** v rámci **individualizace jako pedagogického přístupu** je tedy podpora osobnostního rozvoje každého dítěte, umožnit dítěti dosahovat individuální pokroky, vytvářet mu podmínky pro to, aby se cítilo úspěšné, motivované a radostné při učení a poskytovat mu současně rovné vzdělávací příležitosti, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaných.

Součástí individualizovaného vzdělávání je i pravidelná **komunikace se zákonnými zástupci** o individuálních vzdělávacích potřebách a pokrocích dítěte a společné hledání způsobů podpory. Zákonní zástupci jsou zapojováni do činnosti a akcí školy. Dětem jsou vedena portfolia a průběžně jsou na základě pedagogického diagnostikování vyhodnocovány vzdělávací pokroky.

5. Projekt „Funkční gramotnost“

Funkční gramotnost je jev, který je závislý na vývoji společnosti a jejích požadavcích a je nutné ho vnímat jako celoživotní učení. Stojí na základních schopnostech číst, psát, počítat, ale současně vyžaduje další, oborové kompetence, které jsou potřebné pro každodenní život a práci a umožňují úspěšné a plnohodnotné zapojení do společnosti a dosahování osobních cílů. Funkční gramotnost je klíčovým prvkem osobního rozvoje a předpokládá připravenost a zájem o celoživotní vzdělávání, flexibilitu a schopnost adaptace na nejrůznější změny.

Jaký je tedy rozdíl mezi člověkem gramotným a funkčně gramotným? Gramotný, ale funkčně negramotný člověk umí číst, psát a počítat, ale nedokáže tyto základní dovednosti využít ve svůj prospěch a ke svému rozvoji. Funkčně gramotný člověk je využívá při řešení náročnějších a oborově rozmanitých situací v rámci fungování v pracovním, osobním i komunitním životě. A jak dlouho je člověk funkčně gramotný? Tak dlouho, jak dokáže neustále reagovat na vývoj a požadavky společnosti a disponovat takovými schopnostmi, díky kterým si dokáže svoji funkční gramotnost doplňovat.

Funkční gramotnost je dotvářena kolem 15. roku věku, jsme ale přesvědčeni o tom, že právě předškolní období je mimořádně důležité, specifické a velmi senzitivní a že je nutné ho využít k vytvoření základních návyků, dovedností, schopností a hodnot, tedy jako propedeutiku k dalšímu vzdělávání.

V rámci tohoto projektu, v souladu s RVP PV, s využíváním inovativních metod, moderních pedagogických a psychologických trendů, na základě vlastních zkušeností a také zkušeností sdílených, jsme dále specifikovali 10 gramotností. Pomocí těchto gramotností se snažíme, samozřejmě s vědomím, jakou věkovou kategorii vzděláváme, využívat je k rozvoji klíčových kompetencí a naplnit hlavní cíle a pojetí předškolního vzdělávání tak, abychom základy funkční gramotnosti položili a děti by na nich dále stavěly nejen na základních a středních školách, ale po celý svůj život, aby byly připravené reagovat na změny a výzvy, kterých bude neustále přibývat.

Cílem funkční gramotnosti je díky vzájemnému prolínání, propojování a prostupování hranic mezi jednotlivými gramotnostmi i kompetencemi především nabízet dětem takové aktivity a výzvy, které je inspirují k hledání vlastních postupů a řešení a tím rozvíjet technické, informatické a kritické myšlení, podporovat odpovědnost, vyzdvihoval pokroky a oceňovat vynaložené úsilí. Zařazovat badatelské a experimentální činnosti, podporovat a respektovat různé strategie a způsoby učení a využívat dostupné digitální informační a komunikační technologie. V neposlední řadě také podporovat samostatnost dětí, vést děti k dodržování pravidel a být otevřený novým zkušenostem.

Všechny uvedené gramotnosti se u dětí přirozeně rozvíjejí, a to na základě principů, na kterých je **projekt Funkční gramotnost** založen. Jsou to především:

- **projektově orientované vzdělávání** – projekty nám umožňují témata plánovat a aplikovat do reálného života, tematicky, v souvislostech, dávají příležitost pro jasné koncepty i mnohostrannou rozmanitost, pro zapojení dětí dle vlastní volby míry

svobody, samostatnosti, volby vlastního tempa, způsobů a strategií při řešení projektových úkolů a otázek, vytvářejí prostor pro spolupráci s rodiči,

- **využívání inovativních metod** – inovativní metody, které jsou popsány v úvodu ŠVP, vedou děti k samostatnosti, k prožívání všemi smysly, k bádání, experimentování, k sebepoznávání, rozvíjejí logické, kritické a infromatické myšlení, měkké dovednosti, podporují vnitřní motivaci, dětskou zvědavost a potřebu zkoumat a objevovat a také mít radost z nových věcí, z učení i vlastních úspěchů,
- **individualizace** – individualizace je způsob diferenciacce výuky, která respektuje individuální zvláštnosti dětí (dle Gardnerovy teorie mnohačetných inteligencí), dětí s rozdílnými úrovněmi schopností, dětí se speciálními vzdělávacími potřebami i dětí nadaných. Zajišťujeme ji plánováním a dále organizací a přípravou podnětného prostředí,
- **učitel průvodce** – směřuje děti v procesu učení, poskytuje jim podporu a zpětnou vazbu tak, aby děti zvládly dosahovat individuálních pokroků, zažívaly radost z objevování, cítily se úspěšné a posilovaly svou vnitřní motivaci k dalšímu učení,
- **aktivní dítě** – pokud se dítě nachází v podnětném, respektujícím a bezpečném prostředí, pak může plně rozvíjet svůj lidský (fyzický, tvůrčí, poznávací, sociální, citový i duchovní) potenciál. Děti jsou podporovány k postupnému přebírání odpovědnosti za své učení, za své jednání a rozhodování a také k vytváření si kladného vztahu sám k sobě, objevovat a rozvíjet svou osobnost,
- **podnětné prostředí v prostorech** – prostory jsou jakési prostorově oddělené pracovní koutky vybavené k určitým druhům činností. V těchto prostorech může dítě vyvíjet aktivitu dle vlastní fantazie a nápadů, nebo v nich má možnost zabývat se určitým předloženým problémem, úkolem, výzvou také dle svých schopností, zájmů, momentální nálady či potřeby.

Prostory jsou buď stálé (mají své pevné místo, vybavení) **nebo mobilní** (jsou vytvářeny se vzdělávacím záměrem pouze na určitou dobu).

Stálé prostory:

TVOŘENÍ – podporuje především **polytechnickou, čtenářskou a sociální gramotnost**. Prostor je určen pro výtvarné činnosti, kreslení a malování různými technikami, stříhání, lepení, trhání, sestavování, práci s modelínou a jinými hmotami, materiály atd. Podporuje jemnou motoriku, hmat, zrakovou percepci, umožňuje vyjadřování beze slov, uvolnění citového přetlaku, rozvoj citů, kreativity, fantazie, estetického cítění, dodává uspokojení z vytvořeného díla.

KNIHOVNA – podporuje především **čtenářskou, matematickou a sociální gramotnost**. Tento prostor slouží k podchycení zájmu o knihy, literaturu, čtení a psaní, ale i grafiku. Děti v tomto prostoru mohou využít kreslíček ke klidnému prohlížení a objevování knih a jejich obsahu, jsou zde k dispozici nejrůznější hry jako je puzzle, doplňovačky, přiřazování, labyrinty, objevují přirozeně písmena, mohou je skládat, opisovat, tiskát, mají k dispozici grafomotorické

pomůcky, magnetickou tabuli na sestavování i kreslení písmen či obrázků, mohou poslouchat básničky, písničky, „číst“ knihy pomocí Albi tužky.

KOSTKY – prostor podporuje především matematickou, polytechnickou, sociální i pohybovou gramotnost. Děti zde mají k dispozici nejrůznější druhy stavebnic a kostek, kolejnice, dopravní značky, figurky lidí i zvířat, ze kterých mohou tvořit stavby mnohostranného tematického zaměření. Děti zde rozvíjejí hrubou i jemnou motoriku, předmatematické představy, komunikaci i schopnost spolupracovat, posilují svoje sebevědomí, sebedůvěru.

BÁDÁNÍ – prostor podporuje především environmentální, polytechnickou, mediální a digitální gramotnost. Prostor je vybaven nejrůznějším materiálem, se kterým děti manipulují, zkoumají ho, řeší problémy a zajímají se o příčinu dění, dělají pokusy fyzikální, chemické i biologické (za podpory pedagogů), pracují s lupami, s digitálními pomůckami jako je mikroskop s připojeným zobrazovacím zařízením, pořizují ze svého bádání záznamy. Mají k dispozici různé materiály jako jsou přírodniny, písek, voda, sůl, různé potraviny, kamínky, hmyz, led, sádra a další, a také různé nástroje, například lopatky, odměrky, kyblíčky, magnety, lupy, baterky, formičky, špachtle, pipety.

STAVBY – prostor podporuje především matematickou, polytechnickou, sociální i pohybovou gramotnost. Prostor je zaměřen na rozvoj jemné i hrubé motoriky, matematických představ, trpělivosti, vůle pro dokončení stavby, fantazie, představivosti, jazykových i sociálních dovedností, tvůrčího i estetického vyjádření, samostatnosti. Děti mají k dispozici nejrůznější kreativní stavebnice pro tvoření tematických staveb, trubičky, korálky, mozaiky, senzorické bloky, přírodniny, magnetické tabulky a stavebnice, kuličkodráhy a další.

LOGIK – prostor podporuje především matematickou, čtenářskou a sociální gramotnost. V tomto prostoru je u dětí rozvíjeno především logické, kritické a informatické myšlení, spolupráce, respektování druhých, umění se rozhodnout, mít radost ze svých úspěchů a řešení, stavět na přirozené konkrétní situaci. Děti zde mají k dispozici nejrůznější hry a pomůcky, hry podporující strategické myšlení, hry sloužící k přirozenému objevování čísl, geometrických tvarů, barev, souvislostí, posloupností, schémat, matematických zákonitostí. Dále tento prostor staví na materiálech jako jsou barevné sirky, dřívka, špachtle, krychličky, kolečka, geoboardy, provázky, gumičky, reálné předměty z běžného života.

DÍLNA – prostor podporuje především polytechnickou, pohybovou a zdravotní gramotnost. K základnímu vybavení patří ponk se svěrákem a skutečné nástroje jako je pilka, šroubovák, škrabka, pilník, akuvrtačka, kladivo, soustruh a potřebný materiál (dřevo, korek, hřebíky, šroubky, provázky ad.). V tomto prostoru je u dětí rozvíjena manuální zručnost, technické znalosti a dovednosti, chápání důležitosti bezpečnosti při práci, nápaditost a radost z vlastního výrobku.

DIGI – prostor podporuje všechny gramotnosti, je průřezové, což znamená, že se neužívá primárně k tomu, aby děti uměly s digitálními zařízeními a pomůckami pracovat, ale aby je užívaly jako prostředek ke zkoumání, bádání, experimentování, objevování a řešení nejrůznějších problémů, úkolů, výzev. Prostor je vybaven řadou programovacích hraček a robotů, a to jak krokovacích, tak kódovacích (Bee-bot, Blue-bot, taktilní čtečka, robotický vláček, robůtek Botley, Matatalab, Ozobot, digitální mikroskopy s tablety ke zobrazování, Školní vzdělávací program Mateřské školy Nespeky 2025 – 2028

výukové programy používané na 3panelu, Magic boxu, notebooku s dotykovou obrazovkou a další, audio nahrávací zařízení, digi fotoaparáty). Dále je prostor vybaven také pomůckami nedigitálními jako jsou kódovací hry či pochozí síť.

SKUPINA – prostor podporuje především sociální a mediální gramotnost. Je vybaveno tak, aby si děti užívaly hudebních aktivit, dramatizace, námětových a napodobivých her a jsou zde tedy nejrůznější hudební nástroje (elektrický klavír, melodické a rytmické nástroje, buben, nástroje vlastnoručně vyrobené jako chrastítka, bicí a dechové nástroje), kostýmy, divadelní čepičky, další divadelní rekvizity, občůdek, kočárky, panenky, sedací souprava, kuchyňka. Pokud děti chtějí, mohou užívat zařízení k přehrávání hudby – reprobednu s mikrofonem, audiopřehrávač, notebook, či k záznamu – fotoaparát či mobil k pořízení audio a video záznamů. V tomto prostoru je u dětí podporováno učení se různým sociálním rolím, hra, rozvoj slovní zásoby, komunikačních dovedností, nápodoba dospělých, rozvoj vlastních schopností zvládat různé situace a chápat je, vcítit se do druhého člověka.

POHYB – prostor podporuje především pohybovou a zdravotní gramotnost. Děti mají k dispozici nejrůznější pomůcky na rozvoj pohybových dovedností i relaxačních aktivit. Patří sem například nejrůznější balanční, posilovací, masážní, rovnovážné náčiní, overbally, skákací guma, skákací, aktivní a překážkové prvky, míče a míčky, švihadla. U dětí tak podporujeme jejich přirozenou pohybovou aktivitu i potřebu relaxace a odpočinku.

JÁ – prostor podporuje především zdravotní a sociální gramotnost. Děti mají k dispozici stan vybavený polštářky a dekami a mohou zde relaxovat, číst knihu, odpočinout si, přečkat smutek či jakoukoli emoci samy či s plyškem.

Mobilní prostory:

DOMÁCNOST – prostor podporuje především polytechnickou, zdravotní a sociální gramotnost. Prostor je napůl pevný – jedná se o dřez na mytí nádobí s teplou tekoucí vodou a skříňku, kde jsou reálné kuchyňské potřeby uloženy. Chybí stálá pracovní plocha, je tedy nahrazena plochou mobilní v případě, kdy prostor dětem otevíráme. Při praktických činnostech jsou děti pod dozorem pedagogů, zvláště při práci s noži, elektrickým mixérem, varnou konvicí či odšťavňovačem. Pedagog též může pomoci s čtením receptu či vysvětlením postupu, dbá na hygienu.

HOSPODÁŘ – prostor podporuje především finanční a sociální gramotnost. Děti se učí problematice rozhodování a aspektům, které rozhodování ovlivňují, zabývají se rozdílem mezi potřebou a volbou, systémem směny, získávání peněz a jejich roli ve společnosti, způsobem, jak se mohou peníze vydělat, proč je důležité šetřit a peníze ukládat, jaký je význam darování a sdílení i co vede k naplnění jejich cílů.

PROJEKT – prostor podporuje všechny gramotnosti. V tomto prostoru jsou děti podporovány ke spolupráci a kooperaci na výsledném výstupu v rámci jednotlivých projektů uskutečňovaných v průběhu školního roku, jsou motivovány k tzv. projektovému úkolu a také k projektové otázce, resp. hypotéze, kterou v průběhu projektu ověřují.

Zahrada školy

Zahrada se skládá z mnoha prostorů, které také podporují všechny gramotnosti. Je zde velký prostor pro sportovní a pohybové činnosti, sportovní plocha s povrchem 4soft, branky na fotbal a pozemní hokej a příslušné vybavení, parkurové překážky i další sportovní náčiní, lanové prolézačky, travnatý kopeček, který slouží ke ztížení běhu, lezení, v zimě k bobování. Jakékoli dětské námětové hry se mohou realizovat ve vrbovém tunelu, v dětském dřevěném domečku i v klidných zákoutích zahrady. Tvořivé venkovní aktivity probíhají ve venkovní kuchyňce či místech k tomu připravených. V truhlíku pěstujeme různé plodiny (bylinky, brambory, řepu, kukuřici a jiné), další rostou na keřích (ostružiny, rybíz), květiny na záhoncích. Děti se starají také o hmyzí domeček. K dispozici je též prostor pro malování křídami a nejrůznější stavby z přírodních materiálů a dále naleziště, bahniště, pískoviště, malá vodní plocha pro aktivity s vodou, lovení ryb apod. Různé keře a stromky nám poskytují přírodní materiál k dalšímu tvoření. V létě využíváme dětský bazén k osvěžování a také zabudované mlhoviště. Pro podporu atmosféry některých akcí je možné na zahradě používat přenosnou audio techniku, k bádání a pozorování digitální mikroskop se zobrazovacím zařízením připojeným přes wifi, bednu s polytechnickým náradím apod.

Gramotnosti

1. a 2. Matematická a čtenářská gramotnost

Cílem je především rozvoj předčtenářských a předmatematických představ tak, aby dítě bylo připravené na vstup do základní školy rozvinutím svého osobního potenciálu v maximální míře ve všech oblastech a zkvalitněním výstupových kompetencí u dětí předškolního věku zaměřených na rozvoj logických schopností, funkčního a inforatického myšlení a aplikací všeho poznaného a objeveného v každodenním životě.

Rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti předpokládá rozvoj v oblasti kognitivní, psychomotorické i afektivní. Budeme se tedy zaměřovat na sebeobslužné, sociální i pohybové dovednosti, grafomotorický projev, sluchové a zrakové vnímání a paměť, na schopnost kooperovat, na řeč a další komunikační aktivity, na schopnost soustředění i paměť.

V oblasti předčtenářských a předmatematických představ nejde o systematickou výuku, ale o snahu vybavit děti takovými schopnostmi, aby se dokázaly dívat na svět na základě poznaných vztahů, souvislostí a vlastních zkušeností a využívaly přitom zákonů myšlení. Předčtenářské a předmatematické představy prolínají téměř všemi aktivitami, váží se jak na běžný život dítěte, tak na ostatní činnosti, např. jazykové, estetické, tělesné, sociální.

Cíle a záměry v oblasti matematické

- budeme děti podporovat v tom, aby zažívaly pocit úspěchu vyřešením úlohy
- povedeme děti k osvojení schopnosti řešit úlohy metodou pokus – omyl

- budeme děti podporovat v tom, aby dokázaly zobecňovat a uplatňovat získané zkušenosti a znalosti, aby dokázaly objevovat zákonitosti a učit se argumentovat
- budeme děti podporovat v pochopení otázek nebo úkolů a na základě toho vybrat potřebné informace
- budeme rozvíjet schopnost vidět, všimnout si, zapamatovat viděné, vytvořit a poskládat představu z částí
- budeme rozvíjet číselné představy – porovnávat, třídit podle jednoho i více kritérií, řadit, odhadovat, posuzovat početnost
- budeme rozvíjet prostorovou představivost – schopnost vnímat geometrický útvar, jeho polohu v prostoru i změnu této polohy
- budeme procvičovat orientaci v rovině vertikální (nahore – uprostřed - dole), předozadní (vpředu – vzadu) i horizontální (vpravo – vlevo)
- budeme u dětí rozvíjet orientaci ve 2D a 3D
- budeme děti podporovat v získávání zkušeností pomocí vlastní experimentální a manipulativní činnosti
- budeme u dětí rozvíjet vnímání souvislosti i následnosti, závislosti a pravidelnosti popsaného či pozorovaného
- budeme rozvíjet vnímání a chápání grafických symbolů
- budeme rozvíjet chápání a vnímání důležitého a nepodstatného, rozlišování mezi možným a jistým, vyhodnocování, co je pravda a nepravda
- budeme děti učit registrovat vyjádření určité i neurčité kvantity v proudu řeči v různých jazykových podobách

Cíle a záměry v oblasti čtenářské

- povedeme děti k tomu, aby pochopily princip čtení a vnímaly a uvědomovaly si význam čteného textu
- budeme usilovat o výrazné obohacení slovní zásoby a o její aktivní užívání, o rozvoj jazykových a řečových dovedností
- budeme v dětech utvářet vztah ke knihám, časopisům, encyklopediím a podporovat je v představě, že jsou to prostředky k získávání informací o okolním světě, k rozvoji poznání, myšlení, fantazie a představivosti
- povedeme děti k práci s textem, obrázky, ilustracemi
- budeme u dětí rozvíjet komunikační schopnosti a kooperativní dovednosti
- budeme rozvíjet fonologické procesy, sluchové rozlišování i zrakové vnímání

Vzdělávací nabídka

- manipulace s předměty (třídění, srovnávání, porovnání vlastností, měření a porovnávání délek, odhadování atd.)
- manipulace s kostkami a 3D modely
- práce s digitálními technologiemi
- pracovní listy (např. Kuliferda, Šimonovy pracovní listy atd.)
- konstruktivní stavebnice
- aktivity a manipulativní činnosti s přírodními materiály
- aktivity a činnosti dle Hejného metody
- aktivity a činnosti dle metody NTC Learning
- práce s papírem (skládání, stříhání, vytrhávání)
- deskové, stolní a společenské hry
- aktivity s grafickými symboly a piktogramy
- rytmičtá, krokování
- příběhy, nedokončené příběhy, obrázkové čtení, křížovky, říkadla
- činnosti zaměřené na získávání orientace v prostoru a čase
- činnosti zaměřené na rozvoj zrakového vnímání a paměti a sluchového vnímání a paměti
- činnosti zaměřené na koordinaci ruka – oko
- aktivity podporující představivost a fantazii
- aktivity podporující volné vyjadřování v oblasti pohybové, výtvarné, hudební, řečové, taneční, grafické atd.

Podpora externích projektů

Pro podporu čtenářské a matematické gramotnosti využíváme nejrůznějších aktivit a činností, které jsou podporovány a nabízeny v projektech:

Celé Česko čte dětem

Recyklohraní

Mensa pro školky

Mrkvička

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby v oblasti gramotnosti čtenářské a matematické postupně:

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- napodobuje základní geometrické obrazce, tvary, grafické symboly
- pracuje se stavebnicemi a skládkami
- provádí jednoduché úkony s různými pomůckami a materiály
- má přiměřeně bohatou slovní zásobu, uplatňuje slova aktivně v řeči, určuje a pojmenovává věci a jevy v okolí
- sleduje a zachytí hlavní myšlenku příběhu, pohádky, dokáže příběh či pohádku samostatně převyprávět, dokáže odhadnout, jak by mohl pokračovat
- rozlišuje tvary předmětů, geometrické tvary, vlastnosti objektů
- rozpozná odlišnosti v detailech
- odhaluje podstatné a nepodstatné znaky i charakteristické znaky předmětů

- soustředěně poslouchá, udrží pozornost
- dokončuje hru či rozdělanou činnost
- zapamatuje si postup řešení
- tvořivě využívá přírodní i ostatní materiály, experimentuje s nimi
- dokreslí chybějící část obrázku, sestaví části v celek, vytvoří jednoduchý model, stavbu, provede obměnu, tvoří dle vlastní představy
- rozliší symboly, piktogramy a značky, umí je používat a pochopit jejich význam
- rozlišuje a používá základní prostorové a časové pojmy
- rozumí a používá základní pojmy označující hmotnost a velikost
- porovnává a uspořádává předměty dle stanoveného pravidla
- orientuje se v číselné řadě 1 – 10, porovná, posoudí početnost dvou souborů
- chápe jednoduché souvislosti, nachází společné a rozdílné znaky
- řeší labyrinty
- experimentuje, zkouší, řeší problémy cestou pokus – omyl
- řeší problém samostatně i ve spolupráci, postupuje podle pokynů a instrukcí, vymýšlí nová řešení, verbalizuje je
- projevuje zájem o poznávání písmen a číslic, prohlíží si knihy, vypráví o nich, vyhledává informace v encyklopediích

3. a 4. Pohybová a zdravotní gramotnost

Cílem **pohybové gramotnosti** je podpořit zdravý vývoj, wellbeing a celkovou pohybovou kompetenci dětí, a to především v těchto oblastech:

- základní pohybové dovednosti (chůze, běh, skákání, chytání, házení), které jsou základem pro další sportovní a fyzické aktivity
- rozvoj koordinace a rovnováhy
- pohybová kreativita a fantazie (spontánní taneční pohyby, nápodoba vzorů atd.)
- spolupráce a týmová práce (hry, štafety atd.)
- různorodost pohybu (od tance, míčových her, gymnastiky, atletiky, venkovních aktivit atd.)
- zdravý životní styl a pozitivní vztah k pohybu (radost z pohybu a motivace k aktivnímu životnímu stylu v budoucnosti)

- bezpečnost a prevence úrazů
- individuální pokrok

Pohyb je jednou z nejdůležitějších biologických potřeb dítěte s jasným přirozeným efektem na zdraví, tělesnou i psychickou zdatnost. Je zde také významný sociální aspekt, rozvíjí se kamarádství, smysl pro fair-play, děti se lépe učí vyrovnat se s prohrou či neúspěchem. Pro svou náležitost k dětskému věku je právě pohybová aktivita a pohybová hra prostředek přirozený a účinný.

Vzhledem k tomu, že děti v předškolním věku prochází výraznou tělesnou změnou a dozráváním centrální nervové soustavy, která je schopná řídit pohyb mnohem přesněji, je toto období ideální pro vytváření velmi dobrých předpokladů pro učení, a zvláště pro zvládnutí celé řady pohybových dovedností. Děti si v tomto věku také vytváří výrazné pohybové a jiné návyky.

To je důvod, proč chceme, aby děti měly možnost zvládnout i další pohybové aktivity, jako je plavání, lyžování či bruslení, které rodičům nabízíme jako doplňující a záleží na nich, zda tyto aktivity vyhodnotí pro své dítě především jako věkově adekvátní, přínosné, zvládnutelné vzhledem k pohybovým schopnostem a dovednostem dítěte a také vzhledem k zdravotnímu stavu dítěte.

Cíle a záměry v oblasti pohybové

- budeme vytvářet podmínky pro každodenní pravidelné a soustavné pohybové činnosti, ať již spontánní či řízené s respektem k individuálním potřebám a předpokladům
- budeme u dětí rozvíjet pozitivní vztah k pohybovým aktivitám a sportu
- budeme zdokonalovat pohyby lokomoční, nelokomoční a manipulační
- budeme posilovat tělesnou i psychickou zdatnost
- povedeme děti k posílení samostatnosti, schopnosti rozhodování se, zkoušení a experimentování
- povedeme děti ke komunikaci, diskuzi a účasti při stanovování pravidel
- budeme podporovat přiměřenou odpovědnost dětí za své chování

Vzdělávací nabídka

- aktivity a cvičení s náčiním a různými pomůckami – míčky a míče různých velikostí, overbally, barevné puky, obruče, švihadla, lanka, gumy, aktivní kruh, překážky, tyče, kladinky, žebřiny, trubice, trampolínka, posilovací gumy, tréninkové žebříky atd.
- aktivity a cvičení v rámci metody NTC Learning
- míčové hry – vybíjená, fotbal, pozemní hokej, základy basketballu

- opičí, překážkové dráhy
- „školkové“ hry - školka s míčem, školka s gumou
- cvičení s prvky jógy
- základy atletiky – běhy na různé vzdálenosti, běh přes překážky, skoky, hody
- základy gymnastiky
- hudebně pohybové hry
- rovnovážná a balanční cvičení - kladinky, chůdy, bossa
- turistika, zdolávání náročnějších terénů, lezení po stromech
- jízda na koloběžce, odrážedle, kole
- smyslové a psychomotorické hry, propojování mozkových hemisfér
- hod na cíl – basketbalový koš, jiný určený prostor
- lezecká stěna
- pohyb na hracích prvcích – lanová stěna, skluzavka, houpačky
- štafetové hry
- parkurové překážky
- kruhové tréninky
- experimenty a pozorování – např. poslouchání tlukotu srdce
- pocitové chodníčky
- bobování, klouzání
- činnosti s pálkou, raketou a míčkem
- zimní a letní olympiáda

Cílem **zdravotní gramotnosti** je podporovat aktivní spolupráci dětí, pedagogů a rodičů se snahou o vytvoření maximálně pozitivního klimatu školy, vést děti ke zdravému způsobu života i k odpovědnosti za své zdraví, vytvářet optimální vztahy mezi školou a všemi jejími partnery a vhodné podmínky pro celý výchovně-vzdělávací proces. Program podpory zdraví je tak pro nás prostředkem pro primární prevenci rizik ohrožujících zdraví, od rizik zdravotních až po rizika sociálně patologická.

Chceme vytvářet takové prostředí, které respektuje a podporuje zdraví dětí, pedagogů i ostatních zaměstnanců školy a rodičů, a to ve všech jeho složkách, tedy tělesné, sociální i duševní a též i duchovní a v rovnováze s prostředím přírodním i společenským.

Za nejdůležitější považujeme tyto oblasti:

- fyzické zdraví (péče o čistotu těla, základní hygienické návyky, pravidelný pohyb)
- výživa

- osobní a duševní hygiena
- sociální a emoční zdraví, wellbeing
- bezpečnost
- prevence nemocí
- zdravý životní styl
- environmentální povědomí

Cíle a záměry v oblasti zdravotní

- budeme děti vést k osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o kvalitě a prospěšnosti pohybových činností
- budeme děti podporovat ve vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- budeme děti podporovat v samostatném rozhodování
- povedeme děti k poznávání sebe sama, budeme rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě, k získání sebevědomí, sebedůvěry i osobní spokojenosti
- povedeme děti k tomu, aby vnímaly a uvědomovaly si, které potraviny a suroviny jsou pro ně zdravé a přínosné a které ne
- povedeme děti k rozvoji jemné i hrubé motoriky při přípravě pokrmů, při stolování
- povedeme děti k tomu, aby dokázaly uváženě rozhodnout o objemu a skladbě svého jídelníčku
- budeme děti motivovat k ochutnání nechtěných, netradičních, nových potravin
- povedeme děti ke znalosti významu pitného režimu a vody
- budeme děti vést k posilování prosociálního chování k druhým lidem
- budeme u dětí rozvíjet schopnost ochrany osobního soukromí a bezpečí
- budeme rozvíjet maximální sebeobslužnost
- budeme děti podporovat ve správném vedení osobní hygieny – čištění zoubků, mytí rukou, hygiena po toaletě
- povedeme děti k tomu, aby dokázaly vyjádřit, co je jim příjemné a co ne, své potřeby a emoce
- budeme u dětí vytvářet základy první pomoci
- budeme u dětí rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách
- povedeme děti k dodržování domluvených pravidel a k přiměřené odpovědnosti za své chování

- budeme vytvářet takové klima, aby se děti cítily v bezpečí, přijímané a respektované a prožívaly radost z činností, hry i učení

Vzdělávací nabídka

- motivační divadélka
- tematické příběhy, pohádky
- dramatické a tanečně pohybové činnosti
- prohlížení knih a encyklopedií
- experimenty, pokusy, pozorování, objevování
- aktivity a činnosti, které vedou k vyjádření dítěte – rozhovor, výtvarné, taneční, dramatické, pohybové a další
- návštěva solné jeskyně a jiné prožitkové a poznávací výlety
- pěstování ovoce, zeleniny a bylinek na školní zahradě, jejich konzumace
- příprava, vaření různých jídel, pokrmů – přehled a popis výchozích surovin, zapojení smyslů např. při rozeznávání bylinek, práce s těstem, moukou, loupání, krájení, zdobení pokrmu, aranžování, dochucování a samozřejmě ochutnávání hotových dobrot
- smyslové, psychomotorické a paměťové hry s využitím surovin, potravin
- činnosti a aktivity využívající různé suroviny při výtvarných a estetických činnostech (těstoviny, luštěniny)
- činnosti a aktivity využívající různé suroviny při rozvoji čtenářských a matematických představ
- práce s interaktivními programy
- činnosti relaxační a odpočinkové – masáže, aromaterapie, relaxační hudba
- kooperační aktivity
- pracovní a sebeobslužné činnosti
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, pohodu
- činnosti a aktivity směřující k ochraně přírody a všeho živého

Podpora externích projektů

Využíváme nejrůznějších aktivit a činností, které jsou podporovány a nabízeny v projektech:

Nemocnice pro medvídky

Mensa pro školky

Celé Česko čte dětem

Recyklohraní

Se Sokolem do života

Mrkvička

Prima Vizus

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby v oblasti gramotnosti pohybové a zdravotní postupně:

- zachovává správné držení těla
- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla
- vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru
- ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- zvládá jemnou motoriku a zacházení s předměty denní potřeby
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky

- rozlišuje co zdraví prospívá a co mu škodí
- má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- vědomě využívá všech smyslů
- vyjadřuje svůj souhlas, umět říci „ne“ v konkrétní situaci
- přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnává se s ním, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- těší se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních krás
- uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je
- chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přijímá jinakost
- má povědomí o širším přírodním a společenském prostředí
- vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- má povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

5. Sociální gramotnost

Cílem sociální gramotnosti je utvářet u dětí povědomí o mezilidských vztazích, morálních hodnotách a učit děti vnímat lidi ve svém okolí se svými odlišnostmi jako přirozený jev.

Cíle a záměry v oblasti sociální

- budeme rozvíjet mezilidské vztahy a povědomí o morálních hodnotách
- chceme rozvíjet komunikační dovednosti
- podpoříme u dětí sebeuvědomění a sebeovládání
- budeme podporovat činnosti, kterými lze předcházet šikaně a náznakům násilí
- budeme dbát na dodržování pravidel
- podpoříme navazování kontaktů, spolupráci, kooperaci
- vytvoříme příjemné, bezpečné a inspirativní prostředí
- budeme uspokojovat potřeby a přání dětí
- podpoříme děti při řešení konfliktů, vyjadřování svých pocitů i hledání kompromisů
- budeme rozvíjet empatii, sdílení a schopnost pomáhat druhým

Vzdělávací nabídka v oblasti sociální

- kooperace ve skupině (společenské hry, pohybové aktivity, skupinové aktivity)
- námětové hry
- výlety a divadelní představení (společenské chování)
- výroba dárků, oslavy narozenin
- setkávání s prvňáčky, spolupráce se ZŠ
- sebehodnocení dětí po činnostech, možnost vyjádřit se
- práce s emocemi (Ferda a jeho mouchy, Pája a bleší cirkus)
- respektování pravidel (tvorba třídních pravidel, pohybové a společenské hry)
- společné řešení problému (ranní, komunitní kruh)
- mít povědomí o širším společenském kontextu formou praktických ukázek, podpora tradic (pečení perníčků, posvícenských koláčů, výroba vánočních dárků, výroba Morany)
- vytváření kladného vztahu ke starším lidem (setkávání, povídání, společná vyrábění)

6. Environmentální gramotnost

Cílem **environmentální gramotnosti** v MŠ je vést děti k zodpovědnému vztahu k přírodě, k životnímu prostředí a podporovat trvale udržitelný rozvoj.

Cíle a záměry v oblasti environmentální

- budeme u dětí vytvářet povědomí o rozmanitosti přírody
- budovat pozitivní vztah k přírodě
- chceme rozvíjet abstraktní myšlení
- podporovat pochopení vztahu člověka a přírody a ochrany životního prostředí
- budeme vytvářet povědomí o významu recyklace odpadů

Vzdělávací nabídka v oblasti environmentální

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vycházky a výlety do okolí, významná místa v okolí, poznávací aktivity, smyslové hry, exkurze s odborníky
- vytváření povědomí o rozmanitosti přírody, pozorování změn v přírodě, pozorování krajiny, aktivity zaměřené na jednotlivé biotopy, pozorování rozmanitosti školní zahrady v průběhu ročních období, fotozáznam pozorovaných změn, skupenství vody, pěstování od semínka, sazeniček
- pochopení vlivu člověka na přírodu, ochrana přírody, pletí záhonků, krmení ptáčků v zimě, pozorování hmyzího domečku na zahradě, recyklace hrou, třídění odpadků, návštěva krmelce v zimě
- rozvoj úcty k životu, ekohry, vhodné oblečení do přírody
- vytvoření povědomí o souladu živé a neživé přírody, sbírky, tvoření herbářů, pozorování živočichů a rostlin, dýchání rostlin, koloběh vody v přírodě, cestování po Zemi, vesmír, slavíme Den Země, Den stromů
- osvojení poznatků o zdravém a bezpečném prostředí, nebezpečí v přírodě, nebezpečí v domácnosti, bezpečné chování v přírodě a při styku se zvířaty
- výlety s ekologickou tematikou
- práce s mikroskopem a lupou, zábavné pokusy v přírodě, samostatné bádání
- vycházky s pracovním orientačním zaměřením (pozorování, tvorba atlasů listů, herbáře)

7. Finanční gramotnost

Finanční gramotnost u dětí cílí na přiblížení pochopení hodnoty peněz v životě člověka, seznámení se s možnostmi jejich získávání a promyšleného vynakládání.

Cíle a záměry v oblasti finanční

- budeme děti vést ke správnému rozhodování a rozlišování mezi přáním a potřebou
- povedeme děti k pochopení pojmu peníze
- budeme objevovat způsoby, jak si lze peníze vydělat a jak lze ušetřit
- povedeme děti k pochopení principu osobního hospodaření
- podpoříme pochopení důležitosti darování části vydělaných peněz na dobrou věc

Vzdělávací nabídka v oblasti finanční

- argumentace, komunikace, rozhodování v rámci pojmů volba, výběr, zájem, peníze
- námětové hry na nakupování, vybírání dárku, placení u pokladny, na směnný obchod
- aktivity zaměřené na pracovní profese, na rozlišování služeb x zboží
- činnosti a hry k seznámení s pojmy peníze, mince, šetření, přání, práce, banka
- možnost vyjádřit vlastní názor
- spolupráce
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- příběhy, divadélka, časové a logické posloupnosti děje, simulace situací, dokončování příběhů, návrhy možností

- posílení povědomí o možnostech darování, pomoci, posílení mezilidských vztahů, aktivnímu přístupu
- vlastní akce dětí – sbírka pro zvířátka, bazárek, charita

8. Polytechnická gramotnost

Vzbudit u dětí zájem o manuální činnosti, podporovat zvědavost, zkoumat a objevovat - to je cílem **polytechnické gramotnosti**.

Cíle a záměry v oblasti polytechnické

- budeme rozvíjet manipulační dovednosti
- podporovat komunikační schopnosti
- chceme rozvíjet tvořivé a kritické myšlení
- budeme povzbuzovat zájem dětí o pracovní činnosti
- budeme rozvíjet u dětí pracovní schopnosti, které odpovídají možnostem a jejich schopnostem

Vzdělávací nabídka v oblasti polytechnické

- rozvíjení manuálních dovedností, práce s ručním nářadím
- manipulace s digitálními technologiemi (propojení s infromatickým myšlením)
- konstruování podle předlohy či vlastní fantazie
- bádání a experimentování formou přímých zkušeností s daným jevem
- položení základu vědomostí o smyslech, živlech, materiálech, jednoduchých strojích, magnetismu, energii, síle, času, zvuku, chemické pokusy, a to formou bádání, her a experimentů
- rozvíjení technického myšlení
- ovládat koordinaci oko x ruka (třídění, řazení, přiřazování, měření, odhad)

- uspořádání pracovního místa, sebeobsluha
- práce s modelovacími hmotami, stříhání nůžkami, vytrhávání, skládání papíru
- povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečnosti při práci
- rozvoj řeči při formulaci otázek
- rozlišování některých symbolů (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí, písmena, čísla)
- podpora záměrného udržení pozornosti (odhalování podstatných znaků a vlastností předmětů)
- využívání IT technologií při zadávání pokynů (mluvící skřipce)
- rozvoj kreativního myšlení, vynalézat nová a netradiční řešení
- řešení myšlenkových problémů (práce s knihou, tvoření plánek, využití digitálních medií)
- rozvoj sociálních kompetencí (spolupráce s ostatními, respektování ostatních, ohleduplnost)
- seznámení se s různými řemesly a povoláními
- vycházky s pracovně orientačním zaměřením (pozorování, měření velikosti, délky, objemů)

9. Digitální gramotnost

Cílem **digitální gramotnosti** je bezpečné, sebejisté, kritické a tvořivé využívání digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a při řešení nejrůznějších problémů.

Cíle a záměry v oblasti digitální

- budeme vytvářet povědomí o možnosti zapojovat se do dění ve svém okolí pomocí online aktivit a jejich využívání v rámci svého osobního rozvoje, učení
- budeme rozvíjet schopnost využívat nové digitální technologie
- vytvářet povědomí o možnostech a hodnocení souvisejících rizik
- rozvíjet kritické myšlení a algoritmizaci
- povedeme děti k postupné tvorbě digitální obsahu především k vyjádření svých představ a zážitků
- budeme u dětí podporovat schopnost získávat, posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a obsah s použitím i bez použití digitálních technologií a volit způsoby a strategie odpovídající konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací nabídka v oblasti digitální

- využití digitálních technologií v rámci všech nejrůznějších aktivit a činností při rozvoji ostatních gramotností

- používání multimediálního interaktivního zařízení Magic box, interaktivní obrazovky 3PANEL, programovací včelky Beebot a Bluebot spolu s taktilní čtečkou, digitálního mikroskopu, mluvících skřipců, mluvících karet, digitálních fotoaparátů, dotykového notebooku i tabletu, robotických hraček a pomůcek (Robot Botley, Matatalab, Ozobot ad.)
- aktivity bez digi – pochozí sítě, tabulky, hry na rozvoj programování, logického, strategického a informatického myšlení

10. Mediální gramotnost

Cílem mediální gramotnosti je rozvoj takových dovedností, které umožňují dětem chápat a kriticky analyzovat média, digitální obsah a informace, které jim jsou prezentovány.

Cíle a záměry v oblasti mediální

- budeme vytvářet povědomí dětí o médiích a jejich druzích
- budeme rozvíjet kritické myšlení a schopnost ptát se na otázky typu „Je to pravda?“ „Proč to říkají?“
- povedeme děti k pochopení co je to reklama a jak může být manipulativní
- budeme děti seznamovat se základními pravidly bezpečnosti online a o bezpečném chování na internetu
- budeme u dětí podporovat samostatné experimentování při tvorbě médií (kreslení, fotografování, nahrávání zvuku, videí atd.)

Vzdělávací nabídka v oblasti mediální

- používání digitálních zařízení pro tvorbu mediálního obsahu
- hry na něco, někoho
- čtení pohádek a příběhů, ověřování pochopení děje, zápletky
- kreslení a malování zážitků, slyšeného
- fotoreportáže
- hudební aktivity
- dramatické hry
- pozorování přírody, dokumentace vývoje, posloupnosti
- sledování krátkých vzdělávacích pořadů či animovaných příběhů
- návštěva divadla, muzea, knihovny
- výroba vlastních knih, fotoalb, videí
- společné projekty

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby v oblasti gramotnosti sociální, environmentální, finanční, polytechnické, digitální a mediální postupně:

- umí spolupracovat s ostatními
- umí se prosadit, ale i podřídit skupině
- je tolerantní k odlišnostem lidí
- brání se projevům násilí a chápe nespravedlnost
- umí řešit konflikty dohodou
- umí si samostatně zvolit činnost
- umí plánovat a vyhodnocovat
- vyvíjí úsilí potřebné k dokončení práce
- umí pracovat s jednoduchými nástroji a zachází s běžnými pracovními pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a materiály a to šetrně
- dbá na zdraví a bezpečnost
- je ohleduplné k přírodě a k lidem
- umí se domlouvat na pracovním postupu
- umí pracovat s knihou a digitálními technologiemi
- má základní znalosti o rostlinách a zvířatech
- zná jednotlivé materiály a jejich vlastnosti
- orientuje se v základních symbolech a značkách, rozumí jejich významu a komunikativním funkcím

Podpora externích projektů

Celé Česko čte dětem

Recyklohraní

Mensa pro školky

Nemocnice pro medvídky

Mrkvička

Mezi námi

Projekt „Funkční gramotnost“ je součástí ŠVP PV. Je přirozeně začleňován při tvorbě a realizaci jednotlivých integrovaných bloků a vzdělávací nabídky podle specifik jednotlivých tříd tak, aby plnil své cíle a záměry ve všech uvedených oblastech.

VI. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je hlavním prostředkem vzdělávání dítěte v mateřské škole, rozvoje jeho osobnosti po stránce sociální, emocionální, kognitivní i fyzické, a to s ohledem na jedinečnost dítěte a jeho dispozice. Je koncipován tak, aby podporoval naplňování vzdělávacích záměrů a směřoval k dosahování stanovených cílů, jejichž naplněním se dítě stává samostatnou osobností, připravenou zvládat požadavky běžného života v prostředí rodiny i školy.

Vzdělávací obsah je rozpracován do 5 integrovaných bloků označených jednou z barev školního loga a strategickým slovem „kolečko“. Jednotlivé bloky charakterizují obsah, ale nekonkretizují témata, akceptují a reflektují například aktuální společenské dění, kulturní tradice či změny v přírodě tak, abychom podpořili především prožitkové a praktické vzdělávání.

Integrované bloky nejsou časově omezeny. Paní učitelky si ve vzájemné spolupráci a ve spolupráci s dětmi i zákonnými zástupci plánují a realizují vzdělávací témata a vzdělávací nabídku na základě pedagogického diagnostikování, vývojových možností, aktuálních zájmů, situace, specifik a potřeb dětí ve třídě, svobodně a kreativně využívají vzdělávací strategie, projekty a programy naší mateřské školy. Všechny uvedené nástroje jsou v rámci tohoto školního vzdělávacího programu popsány a konkretizovány.

Vzdělávací obsah je v mateřské škole formován do vzdělávacích oblastí, které se navzájem prolínají a tvoří jednotný celek. Prostřednictvím těchto oblastí je obsah realizován tak, aby podporoval rozvoj klíčových kompetencí a přispíval k osvojování základních gramotností. Vzdělávací obsah tedy propojuje tematické oblasti s cíli předškolního vzdělávání, čímž vytváří ucelený rámec, který respektuje individuální potřeby a možnosti každého dítěte a směřuje k jeho celkovému osobnostnímu rozvoji.

Jednotlivé integrované bloky obsahují jako motivaci pro učitele jeho charakteristiku, témata v obecné rovině popsaná v podobě hesla/nadpisu, dále návrhy cílů a záměrů vzdělávacího obsahu, konkrétních očekávaných výsledků učení, které jsou v přímé vazbě s charakteristikou bloku a také možnostmi, které podporují volbu vzdělávací nabídky. V popisu integrovaných bloků nejsou blíže specifikovány obecné charakteristiky vzdělávacích oblastí a klíčových kompetencí, které jsou uvedeny níže, a to především pro potřeby učitelů při práci s tímto dokumentem a dále jako informace pro zákonné zástupce. Podrobný popis základních a oborových gramotností je uveden v části V. Charakteristika vzdělávacího programu, kapitola 5. Projekt „Funkční gramotnost“.

1. Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah je uspořádán do čtyř vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo – Biologická oblast je zaměřená na zdravý rozvoj dítěte. Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte. Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji pohybové a zdravotní gramotnosti. Očekávané výsledky učení jsou rozvrženy do logických skupin:

- Tělo, smysly a biologické potřeby
- Pohyb, hrubá a jemná motorika
- Praktický život
- Fyzická zdatnost
- Ochrana zdraví

2. Dítě a jeho psychika - psychologická oblast je zaměřená na podporu psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti dítěte. Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k posílení jeho sebepojetí a seberealizace. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji infromatického myšlení a finanční gramotnosti a jsou rozvrženy do logických skupin:

- Sebepojetí, autonomie, emoce
- Myšlenkové operace a procesy
- Představivost, fantazie, tvořivost
- Jazyk a řeč
- Předčtenářské dovednosti
- Předmatematické představy

3. Dítě, ten druhý a společnost – Sociálně-kulturní oblast je zaměřená na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Orientuje se na socializaci dítěte mimo prostředí rodiny, rozvoj společenského chování, jednání a vystupování. Otevírá dítěti nové příležitosti k získávání zkušeností v mezilidských vztazích. Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřený k individuálním potřebám, specifikům a rozmanitostem

druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji mediální gramotnosti a jsou rozvrženy do logických skupin:

- Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti
- Základy etikety a morální hodnoty
- Svět lidí a kultury
- Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

4. Dítě a svět – Environmentální oblast je zaměřena na rozvoj povědomí dítěte o světě, jeho proměnách, vlivu člověka na životní prostředí a jeho trvale udržitelný rozvoj. Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování. Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte k životnímu prostředí a kromě základních gramotností i k rozvoji přírodovědné gramotnosti, jsou rozvrženy do logických skupin:

- Poznávání světa a přírody
- Životní prostředí a jeho ochrana
- Bezpečné chování

2. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují hlavní cíl a výstup předškolního vzdělávání. Nejsou v integrovaných blocích nijak konkretizovány, protože jsou rozvíjeny neustále, průběžně, přirozenou cestou jako je hra, činnost, interakce či prožitek, v souladu s individuálními možnostmi, potřebami a zájmy každého dítěte, a vytvářejí tak základ pro jeho další vzdělávání i životní uplatnění, základ, který dítěti umožňuje aktivně se učit, komunikovat, řešit situace, spolupracovat a chovat se zodpovědně.

Kompetence k učení

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení. Na konci předškolního vzdělávání:

- využívá při učení strategie pokusu a omylu
- záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje
- uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích

Kompetence komunikační

Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace. Na konci předškolního vzdělávání:

- vyjadřuje se různými způsoby
- prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace

Kompetence k občanství a udržitelnosti

Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného vývoje. Na konci předškolního vzdělávání:

- vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí
- chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji
- přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí
- přispívá k fungování společenství v mateřské škole
- respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých
- identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat

Kompetence osobnostní a sociální

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními. Na konci předškolního vzdělávání:

- odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování a komunikaci
- pojmenuje vlastní silné stránky
- projevuje důvěru v sebe sama
- vyjadřuje svůj názor
- chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým
- rozlišuje vhodné a nevhodné chování
- chová se v souladu se základními společenskými pravidly

Kompetence k podnikavosti a pracovní

Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci. Na konci předškolního vzdělávání:

- přichází s vlastními nápady
- ke změnám přistupuje jako k příležitostem
- navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností
- dokáže měnit cesty k dosažení cíle
- dokončí, co započalo
- organizuje a realizuje své činnosti
- domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi
- spolupodílí se na společných rozhodnutích
- oceňuje práci i úsilí druhých

Kompetence k řešení problémů

Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace. Na konci předškolního vzdělávání:

- vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů
- řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti
- pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje
- vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací
- volí adekvátní řešení vedoucí k cíli
- tvořivě pracuje s informacemi
- čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů

Kompetence kulturní

Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky. Na konci předškolního vzdělávání:

- má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí

- reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty
- zapojuje se do tvůrčích činností
- přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních

Kompetence digitální

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své infromatické myšlení. Na konci předškolního vzdělávání:

- využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe
- rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií
- uplatňuje infromatické myšlení, pracuje s algoritmy

3. Integrované bloky

I. Červené kolečko

Cíle a charakteristika bloku:

Adaptace na MŠ, děti se budou seznamovat s kamarády, prostředím a režimem dne v MŠ, se svojí značkou, s místy, kam si budou odkládat věci. Budou rozvíjet schopnosti a dovednosti důležité pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem a vrstevníkům, ale také s místem, ve kterém žijí, vyjedeme na výlet do okolí a stmelíme kolektiv školky, společně nastavíme pravidla třídy, budeme pozorovat změny počasí a proměny v přírodě na podzim, seznámíme se s plody podzimu, jejich sklizní, s významem lidské práce na zahradě a na poli (hrabání listí), budeme pracovat na školní zahradě. Oslavíme významné a zajímavé dny.

Kolečka poznání navlékáme, do naší školky pospícháme

1. Sovičky a včeličky z kolečkové školičky
2. Barevná dobrodružství pana Kolečka

V integrovaném bloku je možné se v jednotlivých oblastech zaměřit na uvedené cíle, využít navržené vzdělávací nabídky a podpořit děti v dosažení vybraných výsledků učení:

Dítě a jeho tělo

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme děti podporovat v osvojení si praktických dovedností v oblasti osobní hygieny a sebeobsluhy
- ✓ budeme rozvíjet a užívat smysly (poznávání na ovoci a zelenině, obilovinách, potravinách, přírodě)
- ✓ povedeme děti k osvojení si přiměřených praktických dovedností při sběru přírodnin a práci s nimi
- ✓ při pobytu v lese procvičíme chůzi v terénu a zdolávání překážek, prostorovou orientaci
- ✓ budeme rozvíjet koordinaci ruky a oka, hrubé i jemné motoriky při praktických činnostech (podzimní práce na zahradě, sběr přírodnin a plodů, příprava dobrot z podzimní sklizně)
- ✓ povedeme děti k umění relaxovat (relaxační pohádky, hudba, aromaterapie)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- obléká se a obuje se, správně používá WC, myje si ruce, čistí si zuby, je samostatné při jídle, naplňuje své biologické potřeby

- zvládá jednoduchou obsluhu (úklid věcí, hraček, lehátka, zahrady, třídy po stolování),
- vnímá a rozlišuje pomocí smyslů (chutě, vůně, zvuky...)
- ovládá koordinaci ruky a oka při různých činnostech, uvolnění ruky a správné držení tužky, ovládá techniku stříhání
- zachází s předměty denní potřeby, jednoduchým nářadím (práce na zahradě, s přírodninami, výtvarnými materiály a pomůckami),
- zvládá běžný pohyb v různém prostředí (překonávání překážek, pohyb ve dvojicích ve skupině)
- umí se uvolnit při relaxačních činnostech (pohybových, tanečních, poslechových)

Dítě a psychika

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme podporovat sjednocení kolektivu po prázdninách a zvládnutí adaptace nových dětí, podpoříme také rozvoj citové samostatnosti
- ✓ budeme podporovat rozvoj tvořivosti – tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření
- ✓ budeme u dětí rozvíjet zvědavost, zájem o poznání a umění pracovat s informacemi
- ✓ budeme se učit získávat poznatky o stromech, keřích, zvířatech, ptactvu (knížky, encyklopedie, pobyt v přírodě, tematické hry, objevování, experimenty)
- ✓ povedeme děti k rozvíjení řeči a jazykových dovedností (pojmenovávání rostlin, zvířátek, postupy při sklizních a zpracování podzimní úrody, říkanky, nedokončené příběhy, malované čtení, komunikační dovednosti s kamarády)
- ✓ budeme u dětí rozvíjet paměť a pozornost, vnímání a soustředění (poslech a zapamatování si různých zvuků přírody – déšť, vítr, šelest listů atd.)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- odloučí se na určitou dobu od rodičů a zapojí se aktivně do činností ve školce
- vyjadřuje svou představivost v činnostech tvořivých, konstruktivních, poznávacích, pomocí různých technik i s využitím digitálních technologií
- umí pracovat s knihou, s obrázky, projevuje zájem o nové věci, reprodukuje texty, zapamatuje si krátké texty
- poznává a pojmenovává některé stromy a rostliny v lese, na poli, na louce

- zná lesní zvířata a ví, jak jim pomáhat. Zná některé ptáky a ví, jak žijí.
- vypráví podle obrázku i podle skutečnosti, vymyslí konec příběhu
- popisuje obrázkové i skutečné situace, postupy, změny (změny v přírodě, pracovní postupy – pečení dalamánků, sklizeň ovoce, obilí...)
- ovládá základní předčtenářské a předmatematické dovednosti (poznat některé číslice a písmena, symboly, svoje jméno, sleduje zleva doprava, uspořádá objekty podle zadaných kritérií)
- určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na rozmístění.

Dítě, ten druhý a společnost

Naše cíle a záměry

- ✓ seznámíme děti s prostředím mateřské školy, místnostmi, vybavením, režimovým uspořádáním dne, pravidly chování venku i v MŠ
- ✓ budeme děti podporovat v navazování a rozvíjení vztahů s ostatními dětmi i zaměstnanci MŠ, v obohacování vzájemné komunikace a spolupráci bez ohledu na barvu pleti, mateřský jazyk či jinou odlišnost. Budeme vytvářet pravidla chování ve školce
- ✓ budeme rozvíjet kooperativních dovedností (práce ve dvojicích a skupinách)
- ✓ povedeme děti k vnímání, naslouchání, vyjadřování a osvojení pojmů, pravidel chování, úcty k druhému
- ✓ budeme děti vést k zapamatování a zopakování jmen kamarádů i jejich značek prostřednictvím her
- ✓ budeme děti podporovat v osvojování kulturních a společenských postojů, návyků a dovedností
- ✓ povedeme děti k osvojení si poznatků o prostředí, ve kterém žijí
- ✓ povedeme děti k vytváření pozitivního vztahu k obci, k domovu, k lidem
- ✓ budeme u dětí usilovat o vytváření základů aktivního postoje k životu a tento postoj umět vyjadřovat
- ✓ budeme učit děti používat základní pravidla chování na ulici, v lese, v obci i okolí řeky

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- domluví se slovy i gesty, umí vyjádřit své potřeby, navazuje a udržuje dětská přátelství, navazuje kontakt s dospělým, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná

- adaptuje se na život v mateřské škole (pravidla jednání ve skupině, přijímá autoritu, spolupracuje, sebeovládá se a spoluvytváří pohodu, orientuje se ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí), zná budovu i blízké okolí (zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, které se pravidelně opakují), chová se přiměřeně bezpečně (při pobytu venku, ve škole apod.)
- spolupracuje s ostatními dětmi při společných konstruktivních činnostech, začlení se do skupiny, vzájemně se domluví a toleruje ostatní
- zdvořile se chová k dospělým i dětem, umí ocenit práci svou i ostatních
- uplatňuje návyky společenského chování (pozdraví, rozloučí se, poprosí, poděkuje, požádá o pomoc, vezme si slovo, uposlechne pokyn)
- zná své bydliště, adresu, důležité budovy v obci, nejbližší město
- aktivně zvládá požadavky školy (spoluvytváří a řídí se pravidly, podřídí se skupině, spolupracuje)
- tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin, využívá vlastní kreativitu a představivost

Dítě a svět

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme se seznamovat s prostředím, ve kterém děti žijí, se základními poznatky o životě v obci, ve městě – povídáním, pozorováním při vycházkách, výletem do města, získáním povědomí o rozdílu mezi městem a vesnicí
- ✓ budeme získávat poznatky o změnách v přírodě na podzim, o podzimním počasí
- ✓ povedeme děti ke sledování měnícího se počasí a jeho vlivu na každodenní život člověka (oblékání, odlet a přilet ptáků atd.)
- ✓ budeme děti podporovat ve vytváření pozitivního vztahu k přírodě a rozvíjení dovedností k ochraně přírodního prostředí

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- zachycuje skutečnosti ze svého okolí (popíše svůj dům, co se mu líbí doma, v obci, na zahradě, co rád doma dělá, svůj pokojíček)
- zná a pochopí rozdíl mezi městem a vesnicí, orientuje se v blízkém prostředí, například doma, v mateřské škole, i v širším prostředí – v okolí školy, v obci
- udržuje v blízkém prostředí pořádek

- chová se správně v přírodě a je citlivý ve vztahu k přírodě, jedná s ohledem na ochranu životního prostředí
- reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové a jiné sportovní činnosti
- praktické činnosti s věcmi, které dítě obklopují
- pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, úklidu, oblékání
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte
- psychomotorické a smyslové hry
- relaxační aktivity
- poslech pohádek a příběhů, sledování divadelního představení
- komunikační aktivity s kamarádem, s dospělým, ve skupině
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy
- prohlížení knih a dětských časopisů a jejich „čtení“
- výlety do okolí a pozorování přírody, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- záměrné pozorování předmětů a objektů, určování vlastností, znaků, funkcí
- smyslové hry a činnosti na podporu paměti, orientace v prostoru, v rovině
- činnosti zajišťující pohodu, veselí, radost, spokojenost
- aktivity zaměřené na organizační dovednosti
- aktivity podporující sblížení dětí a uvědomování si vztahů mezi lidmi
- činnosti podporující porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity zaměřené na získání praktické orientace v obci
- společné hry a skupinové aktivity se spolupodílem na jejich průběhu a výsledcích (námětové hry, konstruktivní a výtvarné činnosti, dramatizace)
- kooperativní činnosti

II. Žluté kolečko

Cíle a charakteristika bloku:

Při experimentování a tvoření z listů, přírodnin a dalších zajímavých materiálů jako je papír, vosk, mýdlo, textil, plast, dřevo atd. se děti seznámí se strukturou materiálů, s pracovními postupy, procvičíme manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním tak, aby si osvojily věku přiměřené praktické dovednosti. Navštívíme ukázkovou hodinu na základní škole a pozveme na návštěvu naše kamarády z prvních tříd. Seznámíme se s tradicemi a obyčeji, které se váží k adventu a Vánocům u nás i v jiných částech světa, upečeme cukroví či perníčky, vyzdobíme třídu i prostředí MŠ, vyrobíme ozdoby a dárečky a ustrojíme stromeček. S rodiči prožijeme příjemné odpoledne na vánoční besídce.

Kolečko barevné, do bílé se převlékne

1. Pojdme děti pracovat, vyzkoušíme co a jak
2. Předvánoční čas, nádherný je v nás

V integrovaném bloku je možné se v jednotlivých oblastech zaměřit na uvedené cíle, využít navržené vzdělávací nabídky a podpořit děti v dosažení vybraných výsledků učení:

Dítě a jeho tělo

Naše cíle a záměry

- ✓ procvičíme motorické a manipulační dovednosti dětí při užití nejrůznějších materiálů a výrobě přáníček, vánoční vyzdobení a pečení perníčků

- ✓ budeme rozvíjet smyslové vnímání při poznávání zimního počasí, vlastností sněhu a ledu, při pečení a ochutnávání vánočních dobrot, při poznávání struktury různých materiálů a práci s nimi, při tvorbě vánočních ozdob a dekorací
- ✓ budeme podporovat přirozený rozvoj pohybových dovedností a schopností dětí při hrách na sněhu, bezpečnost při pohybu na sněhu a ledu a povedeme děti k podpoře a ochraně zdraví, bezpečí a osobní pohody
- ✓ budeme se učit ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb s rytmem a hudbou při nácvičce vánoční besídky

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- vnímá všemi smysly – rozlišuje vůně, chutě, tóny, zvuky
- umí používat různé pracovní nástroje (nůžky, vykrajovátko, váleček, formičky, lepidlo atd.)
- pohybuje se na sněhu a ledu a dodržuje pravidla bezpečnosti, zná vlastnosti sněhu, ledu, vyhledává příležitosti k pohybu
- ovládá koordinaci ruky a oka a jemnou motoriku
- dokáže sladit pohyb s rytmem, s hudbou, se zpěvem, ovládá dechové svalstvo a techniku dechu při pohybu, zpěvu, jazykovému projevu

Dítě a psychika

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme děti podněcovat k rozvoji představivosti, tvořivosti, fantazii a řeči – využití v různých činnostech výtvarných, pracovních, konstruktivních, hudebních, dramatických (vánoční besídka – výroba masek, kostýmů, kulis, dekorací, nácvičkové představení pro rodiče)
- ✓ přirozeným způsobem a na základě prožitků seznámíme děti s vánočními tradicemi a zvyky tak, aby jim porozuměly
- ✓ povedeme děti ke zbavení se strachu především z čertů či něčeho neznámého, k rozlišování reality a fikce
- ✓ budeme podporovat rozvoj mravního a estetického vnímání
- ✓ budeme s dětmi procvičovat dovednosti a schopnosti potřebné pro nástup do školy (grafomotorické, matematické, jazykové), budeme je podněcovat k radostnému očekávání a těšení se do školy
- ✓ budeme posilovat dětskou sebedůvěru a schopnost improvizovat

- ✓ budeme poslouchat pohádky klasické i moderní a příběhy s prvky kouzel (čtení, vyprávění, divadelní představení), budeme děti podporovat ve zvládání a orientaci v problémových a méně běžných situacích

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- vyjadřuje slovně, výtvarně, hudebně, pohybově a dramaticky své prožitky, fantazii a umí zhodnotit co se mu líbí, co ho zaujalo a je pro ně zajímavé
- zvládá početní řadu a časové vztahy, orientuje se v denním řádu, ročním i adventním kalendáři
- osvojí si základní poznatky o českých vánočních tradicích
- zapamatuje si text písní, básní a reprodukuje je na veřejnosti, pochopí hlavní myšlenku děje, souvislosti, sluchově rozliší začáteční a koncové hlásky a slabiky, utvoří rým, pozná a vymýšlí jednoduchá synonyma, antonyma, homonyma
- zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, dramaticky, výtvarně)
- soustředí se na určitou činnost, udrží pozornost při práci
- je zdravě sebevědomé a má pozitivní vztah ke škole
- umí pracovat s knihou i časopisem a "číst" podle obrázků, rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat
- vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a rozpozná vzájemné souvislosti mezi nimi
- je si jistější ve slovním i hudebním projevu
- vyjadřuje své představy v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, dramatických), využívá vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie
- uvědomuje si své možnosti, umí přijmout i vyjádřit pozitivní hodnocení
- umí slovně vyjádřit své prožitky, ovládá své chování a dětským způsobem projeví, co cítí (radost, soucit, strach, náklonnost, vztek, zlost, agresivitu)
- ujasní si nová slova a aktivně je používá (ve vztahu k počasí, ročnímu období, použitým materiálům, nástrojům atd.)

Dítě, ten druhý a společnost

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme u dětí posilovat citové vztahy ke svým nejbližším

- ✓ budeme upevňovat dovednosti děti k ochraně zdraví a bezpečnému chování k sobě i ostatním
- ✓ budeme podporovat spolupráci mezi dětmi tak, aby dítě dokázalo uplatnit svůj názor, nápad
- ✓ povedeme děti k pochopení co je dobré a co zlé
- ✓ budeme podporovat rozvoj estetického vnímání, citění a prožívání, kulturních a společenských postojů
- ✓ budeme vytvářet povědomí o existenci různých kultur a národností světa – jak slaví lidé Vánoce či jiné svátky
- ✓ budeme upevňovat prvky společenského chování např. při divadelním představení

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- vnímá, co si druhý přeje, vychází mu vstříc, umí nabídnout pomoc, dělí se
- sleduje a vypráví pohádky a příběhy a chápe vyplývající poučení, zvládá jednoduchou dramatickou úlohu, přijímá přitom různé role
- podílí se na dění ve třídě, spolupracuje se skupinou a ovlivňuje směřování společné činnosti
- seznámí se s Vánočním příběhem a se zvyky v jiných zemích, spolupodílí se na udržování regionálních tradic
- pozorně vnímá kulturní a umělecké podněty, hodnotí svoje zážitky
- zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu

Dítě a svět

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme u dětí podporovat prohlubování úcty k životu ve všech formách (ochrana a péče o zvířata v zimě)
- ✓ budeme vytvářet povědomí o kulturním a technickém prostředí (materiály, postupy, zpracování papíru, mýdla, práce se dřevem, umělou hmotou, voskem, textilem, vánoční tradice)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- pomáhá pečovat o okolní prostředí, chrání živé tvory

- rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi
- řeší úkoly a situace, předkládá své nápady – Jak by to mohlo být? Co by se stalo, kdyby?
Respektuje různé formy života
- rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout

Vzdělávací nabídka

- sezónní činnosti
- nelokomoční i jiné pohybové činnosti
- manipulační činnosti a úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- dramatické, taneční, hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- vyprávění zážitků či příběhů, podle skutečnosti, obrazového materiálu, podle vlastní fantazie
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiály (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání atd.)
- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- činnosti zaměřené na základní číselné a matematické pojmy
- činnosti související s pochopením denního a ročního řádu
- silám a schopnostem dítěte přiměřené činnosti s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti vyžadující samostatné vyjadřování, vystupování
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci, vyřešit vzájemný spor
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tematické hry seznamující děti s různými pracovními činnostmi a předměty, praktická manipulace s pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností
- kognitivní činnosti – diskuze nad problémem, objevování

- praktické činnosti k seznámení s přírodními i umělými látkami a materiály a získávání zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace)

III. Modré kolečko

Cíle a charakteristika bloku:

Zima je časem radovánek a dovádění ve sněhu, děti se budou seznamovat se zimními sporty. Se zimou přicházejí nemoci a nachlazení, budeme poznávat, jak funguje naše tělo, z čeho se skládá, co je potřeba dělat pro naše zdraví, což souvisí také s oblékáním, stravováním a návštěvou u lékaře. Budeme poznávat různorodá povolání a řemesla, řekneme si, čím je máma s tátou a čím chtějí být děti, až vyrostou. Nezapomeneme také na zvířátka a připravíme jim hostinu v lese. Oslavíme významné, tradiční a zajímavé dny.

Sportujeme, pracujeme, v Kolečku si užijeme

1. Ve zdravém těle, zdravý duch
2. Máma, táta práci má, čím pak budu asi já?

V integrovaném bloku je možné se v jednotlivých oblastech zaměřit na uvedené cíle, využít navržené vzdělávací nabídky a podpořit děti v dosažení vybraných výsledků učení:

Dítě a jeho tělo

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme u dětí vytvářet základy zdravého životního stylu a zdravých životních návyků

- ✓ budeme u dětí podporovat osvojování si poznatků o těle, zdraví a pohybových činnostech, poznatků důležitých pro podporu zdraví, co prospívá, co škodí, spojení zdraví s pohybem, zdravým jídlem, osobní hygienou a pohodou
- ✓ budeme rozvíjet všechny smysly nejen při vaření a přípravě zdravých pokrmů
- ✓ budeme posilovat fyzickou zdatnost při zimních sportech a radovánkách
- ✓ povedeme děti k dalšímu osvojování praktických dovedností, které využívají různá povolání
- ✓ zaměříme se na zdravotní cvičení s nejrůznějšími pomůckami i náčiním
- ✓ budeme rozvíjet tělesnou zdatnost, zejména vědomé napodobování pohybu, rozvíjení rovnováhy (chůze po kládě, prolézačky, gumové polokoule)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- využívá všech smyslů
- pojmenovává části těla a některé orgány, zná jejich funkce
- zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím a sportem, chová se tak, aby dítě neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- zachovává správné držení těla, pohybuje se na sněhu, na ledě, napodobuje pohyb podle vzoru, překonává fyzické překážky
- uplatňuje zdravotně preventivní návyky, rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí, má povědomí o významu zdravé výživy
- ovládá motoriku mluvidel

Dítě a psychika

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme posilovat přirozené poznávací city pomocí poznatků, pokusů, pozorování v oblasti přírody, vlastního těla i vlastní osobnosti
- ✓ podpoříme děti v jejich zájmu o práci, ocenění práce druhých, budeme vědět, co dělá máma i táta, co obnášejí jiná povolání, budeme rozvíjet představy dětí o tom, čím by chtěly být, až budou dospělé
- ✓ budeme u dětí vhodnými aktivitami posilovat rozvoj paměti a záměrné pozornosti
- ✓ budeme děti podporovat v možnosti užívání verbální i neverbální komunikace a také v dovednostech předcházejících čtení a psaní

- ✓ budeme se učit přemýšlet a své úvahy a myšlenky vyjadřovat
- ✓ budeme rozvíjet řečové a jazykové dovednosti
- ✓ budeme pracovat s různými znaky, čísly i písmeny, rozvíjet základní předčtenářské a předmatematické dovednosti
- ✓ podpoříme děti tak, aby dokázaly ovlivňovat vlastní situaci a schopnost sebeovládání, aby dokázaly přijmout kritiku a hodnotit své pokroky

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- učí se nová slova a aktivně je používá, pojmenovává většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje své myšlenky a nápady
- všímá si nových věcí, vnímá, že je zajímavé dozvídat se nové věci
- záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- poznává sebe sama, je spokojené, získává sebedůvěru, sebevědomí, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je
- je citlivé ve vztahu k živým bytostem, přírodě, věcem, vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým i cizím osobám
- pracuje s kvantitou, porovnává ji na základě manipulace, zaznamená ji různými způsoby
- Využívá principy informatického myšlení, při činnostech i při řešení problémů a výzev určí a využije pravidelnost, rytmus a zákonitosti. Pracuje s jednou i více podmínkami v zadání
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů, a vybere ty, které stejnou charakteristiku nemají.
- Orientuje se v prostoru a v rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy, staví prostorové objekty podle předlohy či vlastní fantazie
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními

Dítě, ten druhý a společnost

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme děti podporovat v osvojení si poznatků důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- ✓ zaměříme se na posilování prosociálního chování, tolerance, respektu, dovednosti spolupracovat

- ✓ budeme posilovat ochranu soukromí dítěte
- ✓ budeme posilovat citový vztah a respekt ke členům rodiny
- ✓ budeme u dětí vytvářet pozitivní postoj ke světu, k životu, k ostatním kulturám a národnostem
- ✓ povedeme děti k pochopení, že každý má ve společnosti (školka, třída, rodina) svoji roli

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- rozumí projevům emocí a nálad
- respektuje potřeby ostatních dětí, spolupracuje s nimi, vychází jim vstříc, nabídne pomoc, brání se projevům násilí jiného dítěte
- přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou, respektuje rozdílné vlastnosti a dovednosti ostatních
- spolupracuje, přizpůsobí se společnému programu skupiny
- spoluvytváří prostředí pohody doma, v MŠ, na kulturních akcích (masopust), uvědomuje si, že ne všichni lidé dodržují pravidla, umí se bránit
- zachytí autenticky své představy a prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami
- poradí si v nové situaci, vymýšlí různé strategie v rámci řešení různých výzev, přijímá kompromisy a řeší problémy dohodou

Dítě a svět

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme u dětí posilovat pozitivní vztah k prostředí, v němž dítě žije
- ✓ budeme podporovat rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ✓ budeme v dětech vytvářet povědomí o jejich sounáležitostech se světem, přírodou a planetou Zemí
- ✓ povedeme děti k povědomí o širším společenském, kulturním a přírodním prostředí prostřednictvím praktických zkušeností a ukázek

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- má přiměřené poznatky o planetě Zemi, rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi

- má povědomí o významu životního prostředí, chrání přírodu a zvířata
- zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, zvláště v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami
- spolupodílí se na péči o živočichy

Vzdělávací nabídka

- sezónní činnosti
- nelokomoční i jiné pohybové činnosti (využívání nejrůznějšího náčiní a netradičních pomůcek)
- zdravotně zaměřené činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- hry na orientaci v čase a prostoru
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých návyků
- činnosti zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů
- grafomotorická cvičení, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- diskuze, rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů
- artikulační a řečové hry, dechová cvičení
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování sebe sama, experimenty a pokusy zaměřené na lidské tělo, zdraví a pohodu
- hry a činnosti na procvičení paměti a koncentrace
- činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihami, časopisy, encyklopediemi, s různým obrazovým materiálem atd.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti,

schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem atd.)

- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- verbální i neverbální komunikační aktivity s druhým dítětem i dospělým
- kooperativní činnosti
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- společenské hry
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí a práce (využívání praktických ukázek a tematické hry na různá zaměstnání, povolání a řemesla)
- hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o živou a neživou přírodu

IV. Zelené kolečko

Charakteristika IB:

Příroda se začíná probouzet ze zimního spánku, kouzelným klíčem odemkneme bránu jara dokořán, zaměříme se na změny v přírodě, které jaro přináší – tání ledu a sněhu, na první jarní květiny, trávu, rašení stromů, keřů. Budeme poznávat a zkoumat zvířátka, jejich mláďata i místa, kde žijí. Připravíme sadbu a školní zahradu na jaro, vyzdobíme si školku a oslavíme tradiční svátky. Budeme rozvíjet řečové a jazykové dovednosti při „práci“ s knihami všech žánrů (encyklopedie, pohádky, bajky, zpěvníky, kuchařky...), budeme uplatňovat verbální i neverbální komunikaci, dramatizaci.

Do kolečka dokola, paprsek nás zavolá

1. Kdyby knihy nebylo, špatně by se nám žilo
2. Kolečko si poskočilo, přírodu nám otevřelo

V integrovaném bloku je možné se v jednotlivých oblastech zaměřit na uvedené cíle, využít navržené vzdělávací nabídky a podpořit děti v dosažení vybraných výsledků učení:

Dítě a jeho tělo

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme upevňovat praktické dovednosti – pomoc s úklidem, třídění a sběr odpadu, práce na zahradě
- ✓ při pobytu v přírodě budeme rozvíjet pohybové schopnosti
- ✓ budeme rozvíjet vizuomotorickou koordinaci ve spojení s básničkami
- ✓ budeme zařazovat delší vycházky a zlepšovat fyzickou zdatnost
- ✓ zaměříme se na zdokonalení dovedností v oblasti koordinace pohybu
- ✓ naučíme se novým technikám, např. při zdobení velikonočních vajíček a výrobě ozdob

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- zvládá jemnou motoriku a jednoduché pracovní dovednosti – hrabání, sběr, třídění
- zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí, prokazuje vytrvalost, odolnost a sílu
- má správné držení těla, nejen při pohybových činnostech
- zvládá chůzi v terénu – delší vycházky
- sladí pohyb se zpěvem a s hudbou, dodržuje rytmus, napodobí pohyb, přizpůsobí jej dle pokynu

Dítě a psychika

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme rozšiřovat slovní zásobu získáváním poznatků o proměnách přírody na jaře
- ✓ budeme posilovat zvědavost dětí a jejich zájem a radost z objevování nového
- ✓ při práci s knihami budeme rozvíjet kultivovaný projev, schopnost naslouchání a porozumění a také produktivní jazykové dovednosti
- ✓ zopakujeme si poznatky o domácích zvířatech, na příkladu mláďat si vysvětlíme narození děťátka, podle sluchu budeme hledat maminku zvířecím mláďatům
- ✓ podpoříme u dětí rozvoj tvořivosti a fantazie, mravního i estetického vnímání a prožívání a dovednosti tyto pocity a prožitky vyjádřit
- ✓ budeme děti podporovat v citové samostatnosti a v rozvoji schopnosti sebeovládání
- ✓ budeme dále rozvíjet předčtenářské a předmatematické představy, osvojovat si základní poznatky o znakových systémech
- ✓ budeme rozvíjet sluchové vnímání (sluchovou analýzu a syntézu, fonemický sluch, rytmickou reprodukci, rozpoznávání délek, sluchovou paměť)
- ✓ budeme rozvíjet zrakové vnímání (přesnost a rychlost zpracování, zrakovou paměť, oční pohyby)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- pojmenuje rostliny a živočichy, umí popsat změny v přírodě
- vědomě využívá všech smyslů, všímá si, pozoruje
- vede rozhovor, porozumí slyšenému, vyjadřuje se samostatně
- vypráví jednoduchý děj, používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty
- umí pojmenovat domácí zvířata a jejich mláďata, zná jejich význam
- projevuje zájem o knihy, vybere si je podle svého zájmu, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, rozumí předčítanému textu, sleduje děj, analyzuje ho, hodnotí a vyjadřuje se k jednání postav
- správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, intonaci a tempo řeči
- rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově, pozná rým, vytvoří rým
- vyjadřuje své představy a prožitky pomocí výtvarných technik, hudby, pohybu, dramatizace

- uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky, ovládá se
- vybere, roztřídí, spáruje, zkombinuje objekty na základě jejich vlastností, určí jejich míru a porovná je poměřováním

Dítě, ten druhý a společnost

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme u dětí posilovat prosociální chování a dovednosti související s ochranou a bezpečím ve vztahu s ostatními dětmi, dospělými i neznámými lidmi
- ✓ budeme dále rozvíjet kooperativní dovednosti
- ✓ budeme vést děti ke schopnosti vyjádřit své pocity, pojmenovat dobré vlastnosti své i kamaráda
- ✓ budeme s dětmi rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti verbální i neverbální
- ✓ budeme se zdokonalovat v pravidlech chování při výletech, procházkách, návštěvách v naší školce, při divadelních či jiných představeních
- ✓ budeme u dětí upevňovat společenské i kulturní návyky a rozvíjet společenský i estetický vkus
- ✓ budeme děti dále seznamovat se světem kultury a umění a přistupovat k němu aktivně a pozitivně (knihy, ilustrace, obrazy, hudba, divadelní i jiná představení atd.)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, identifikuje rizika, v případě potřeby požádá druhého o pomoc, má představu o pravidlech chování na veřejnosti a o společenských normách
- spolupracuje s ostatními, dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje jejich dodržování i od druhých
- přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství, přijímá různé sociální role
- je ohleduplný k druhým, umí pomoci, respektuje druhé
- porozumí projevům emocí a nálad
- vnímá umělecké a kulturní podněty, hodnotí svoje zážitky
- používá reálné nástroje, předměty a nářadí při různých činnostech v různých prostorech, např. dílna, tvoření, domácnost

Dítě a svět

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme děti podporovat ve snaze chápat, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit a uvědomíme si, jak důležité je o své okolí pečovat
- ✓ budeme se s dětmi věnovat přírodnímu a kulturnímu prostředí obecně i v blízkém okolí, jeho vývoji a proměnách
- ✓ budeme u dětí rozvíjet dovednost, jak nakládat s odpady
- ✓ budeme u dětí podporovat úctu k životu v jakékoli formě
- ✓ budeme vést děti k pochopení, že ne všechna zvířata mají stejné tělo a povrch těla (srst, peří, šupiny, bodliny...)

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- umí a ví, jak třídit odpad a dodržovat hygienické návyky při manipulaci s odpady
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí, ví, jak se chovat ke kulturním památkám
- uvědomuje si nebezpečí v okolí, ví, jak se mu vyhnout
- rozlišuje co okolí poškozuje, všímá si nepořádků a upozorní na ně
- orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim
- pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy
- zná způsoby ochrany v kontaktu se zvířaty a rostlinami

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti
- jiné pohybové činnosti (turistika, míčové hry, „školky“ atd.)
- zdravotně zaměřené činnosti
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů a nezdravých návyků a závislostí
- sluchové a rytmické hry, slovní hádanky

- poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- činnosti a příležitosti využívající různé sdělovací prostředky (noviny, časopisy, knihy, encyklopedie, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních a kulturních objektů a jevů, rozhovor o výsledku pozorování
- činnosti zaměřené na rozvoj zrakové a sluchové paměti
- hry a činnosti podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů související s běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující estetické vnímání a vyjadřování
- poučení o možných nebezpečných situacích a způsobech, jak se chránit (kontakt se zvířaty, léky, jedovatými rostlinami, nepříznivými přírodními a povětrnostními vlivy atd.), využití praktických ukázek
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník atd.)
- ekologicky motivované hravé aktivity
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti pěstitelské, činnosti zaměřené k péči o školní zahradu

V. Oranžové kolečko

Charakteristika IB:

Vyjedeme na skutečné i fantazijní výlety (do vesmíru, pravěku a po Zemi, po České republice) za dobrodružstvím a poznáním. Vysvětlíme si důležitost bezpečnosti na cestách, přivítáme dopravní policii, naučíme se poznávat dopravní prostředky, jak se chováme bezpečně na silnici, jaké bezpečností vybavení máme při jízdě na kole, na jakou barvu semaforu můžeme přecházet apod., povedeme děti k uvědomění si rozdílu mezi městem a vesnicí. Budeme přemýšlet o tom, co pro nás znamená pojem rodina, jakou plní funkci, jak fungují vztahy a povinnosti mezi jednotlivými členy, vytvoříme přáníčka pro maminky a tatínky, kteří mají svátek a potěšíme je pěkným dárkem či básničkou, tancem, písničkou. Rozloučíme se závěrečnou besídkou a pasováním předškoláků.

Kolečková rodina, dobrodružství začíná

1. To je máma, to je táta, to jsou děti, je nás tady jako smetí
2. Přes překážky, kamarádi!

V integrovaném bloku je možné se v jednotlivých oblastech zaměřit na uvedené cíle, využít navržené vzdělávací nabídky a podpořit děti v dosažení vybraných výsledků učení:

Dítě a jeho tělo

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme rozvíjet jemnou motoriku a upevňovat praktické dovednosti při výrobě přáníček pro rodiče

- ✓ budeme dále rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti v oblasti hrubé motoriky, a to jízdou na kole, turistikou, zdoláváním terénních nerovností, atletikou, nácvikem tanečku na besídku atd.
- ✓ budeme si s dětmi osvojovat bezpečné chování na silnici při jízdě na kole, při přecházení, které nám vysvětlí i policie
- ✓ soustředíme se na osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro podporu zdraví, bezpečí a osobní pohodu

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- má povědomí o způsobech bezpečnosti a o tom, kde hledat pomoc, používá ochranné pomůcky
- využívá různých příležitostí k samostatnosti a sebeobsluze
- zvládá jemnou i hrubou motoriku a základní pohybové dovednosti
- koordinuje lokomoci, sladí pohyb se zpěvem a s hudbou, dodržuje rytmus
- má povědomí o významu aktivního pohybu

Dítě a psychika

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme procvičovat dovednosti potřebné pro školáky – početní, matematické, logické, pojmové, zručnost
- ✓ budeme dále rozvíjet komunikaci verbální i neverbální – kultivovaný projev, otázka – odpověď, řečové dovednosti – výslovnost, mluvený projev, rozvoj paměti
- ✓ budeme u dětí rozvíjet soustředěnost, paměť, pozornost, samostatnost při poznávacích činnostech, podněcovat u dětí radostné očekávání a těšení se do školy
- ✓ budeme se učit znát dopravní prostředky, jak se chováme v silničním provozu, jaké jsou způsoby ochrany a bezpečnosti
- ✓ budeme podporovat schopnost záměrně řídit svoje chování, vytvářet a rozvíjet citové vztahy a získané pocity vyjádřit

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- vymyslí a pozná jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- hodnotí slovní výkony, popíše situaci, chápe vtíp a humor

- rozlišuje obrazné symboly a chápe jejich význam, pozná napsané své jméno
- přemýšlí, vede úvahy o tom, o čem přemýšlí
- sluchově rozlišuje počáteční a koncové hlásky a slabiky
- nalézá nová nebo alternativní řešení, vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení
- uplatňuje infromatické myšlení, využívá analýzu a syntézu při hře i praktických činnostech
- uplatňuje konstrukční myšlení při práci s objekty
- uvědomuje si svou samostatnost, rozhoduje o svých činnostech, vyrovná se s neúspěchem
- rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu
- využívá analogii a strategie při hře, ověří si správnost řešení
- určí vlastnosti geometrických tvarů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary

Dítě, ten druhý a společnost

Naše cíle a záměry

- ✓ budeme dále upevňovat kooperativní dovednosti
- ✓ budeme posilovat verbální a neverbální komunikaci
- ✓ budeme děti podporovat v rozvíjení vztahu k druhým lidem
- ✓ budeme upevňovat základní hodnoty ve společenství, v němž dítě žije
- ✓ budeme u dětí dále upevňovat společenské a kulturní návyky tak, aby se dokázaly aktivně přizpůsobovat prostředí a jeho změnám
- ✓ propojíme život rodiny s činností v MŠ společnými aktivitami a prožitky dětí, rodičů a všech zaměstnanců MŠ
- ✓ budeme děti vést k dodržování pravidel silničního provozu
- ✓ povedeme děti k tomu, aby bez ostychu vystupovali na veřejnosti
- ✓ povedeme děti k aktivní účasti na akcích pro ně zajímavých a přínosných – výlety, exkurze, dětský den, olympiáda, loučení s předškoláky
- ✓ budeme děti dále seznamovat se světem lidí, kultury a umění

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- komunikuje vhodným způsobem a s respektem k druhým
- chová se citlivě a ohleduplně ke druhým při uplatňování svých práv a potřeb, sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu
- všímá si, co druhý potřebuje a umí mu nabídnout pomoc, brání se projevům násilí
- má představu o pravidlech chování na silnici, v hromadném dopravním prostředku
- pojmenuje místo a zemi, ve které žije
- je aktivní, získává zdravé sebevědomí a pozitivní vztah ke škole
- vnímá, že existují jiné kultury a národnosti

Dítě a svět

Naše cíle a záměry

- ✓ povedeme děti k tomu, aby znaly možnosti nebezpečí a věděly, jak si pomoci, jak reagovat, chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi – protidrogová prevence, v neznámém prostředí, v případě úrazu, ztráty, v případě nebezpečí
- ✓ budeme získávat poznatky o existenci vesmíru a o planetě Zemi
- ✓ povedeme děti k řešení problémových situací, samostatnosti a rozvíjení pozornosti
- ✓ podpoříme děti ve vnímání rozmanitosti světa a jejich pojmenování
- ✓ budeme u dětí vytvářet povědomí o sounáležitosti se světem, přírodou, společností, planetou Zemí, o zodpovědnosti každého z nás i možnosti stav ovlivnit

Dítě s ohledem na své individuální možnosti a potřeby postupně rozvíjí a uplatňuje tyto vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty a postoje:

- ví, jak hledat pomoc v případě nebezpečí, úrazu
- chová se bezpečně doma i na komunikacích, na hřišti, v dopravních prostředcích i při jejich používání
- má povědomí o vesmíru a planetě Zemi
- vnímá význam životního prostředí a uvědomuje si možnost ovlivnění, pomáhá o něj pečovat

- vnímá řád světa, jeho rozmanitost, různorodost, porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody
- rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit

Vzdělávací nabídka

- lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti
- jiné pohybové činnosti (turistika, míčové hry, „školky“ atd.)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, materiály
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, při manipulačních činnostech)
- artikulační a řečové hry, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování zpráv a vzkazů
- samostatný slovní projev
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiály a předměty, zkoumání jejich vlastností
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých variant a možností
- činnosti zaměřené na základní číselné a matematické pojmy, jejich symboliku a smysluplnou praktickou aplikaci
- hry a činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- dramatické činnosti a mimické vyjadřování nálad
- společná setkávání, povídání, sdílení a naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije: rodina – funkce, členové, vztahy, mateřská škola – prostředí, kamarádi, vztahy
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti
- aktivity umožňující dítěti poznat rozmanitost kultur

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v běžných dopravních situacích i dalších možných situacích
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek k seznamování dětí s realitou o naší republice

VII. Evaluace

Cílem evaluace školy je získat objektivní obraz o kvalitě a efektivitě vzdělávací práce školy, o podmínkách, které škola vytváří, a o tom, jak se daří naplňovat stanovené cíle školního vzdělávacího programu v souladu s RVP PV. Evaluace poskytuje škole zpětnou vazbu, která je využívána k dalšímu rozvoji, zkvalitňování vzdělávací nabídky a vytváření podmínek pro individuální rozvoj všech dětí. Slouží také k profesnímu růstu pedagogů, ke zvyšování jejich odpovědnosti a k posilování spolupráce s rodiči a širší veřejností. Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, rodiče dětí i děti samotné, podílejí se na ní svými úhly pohledu, vytvářejí zpětnou vazbu, odrazový můstek pro další náměty ke zkvalitnění práce školy. Je brán zřetel i na pohled zřizovatele a širší veřejnosti, nové poznatky ve vzdělávání dětí a výsledky kontrol ČŠI.

Plán evaluační činnosti

1. **Vnitřní evaluace**
  - 1.1 Hodnocení a evaluace ředitelkou školy
  - 1.2 Hodnocení a evaluace pedagogy
    - 1.2.1 Evaluace integrovaných bloků včetně realizovaných projektů, programů a dalších aktivit
    - 1.2.2 Hodnocení podmínek vzdělávání
    - 1.2.3 Výsledky vzdělávání
    - 1.2.4 Profesní rozvoj pedagoga
2. **Vnější evaluace**
  - 2.1 Hodnocení rodiči dětí
  - 2.2 Hodnocení dětmi
  - 2.3 Hodnocení zřizovatelem

1. VNITŘNÍ EVALUACE

1.1 Hodnocení a evaluace ředitelkou školy

Cíl	Evaluace všech oblastí, které ovlivňují kvalitu školy
Oblasti	○ objektivně hodnotí sama svou pedagogickou a řídicí práci ○ dále se sebevzdělává k zefektivnění své pedagogické i řídicí práce ○ kontroluje a hodnotí práci pedagogů ○ kontroluje a hodnotí práci provozních pracovníků ○ kontroluje vedení povinné třídní dokumentace ○ naslouchá přáním a připomínkám rodičů, spolupracovníků, zřizovatele, široké veřejnosti, konstruktivní podněty dále zpracovává a vychází z nich v plánování dalších činností ○ hodnotí celkovou práci a vizáž školy

	○ hodnotí funkčnost a aktuálnosti ŠVP i jednotlivých TVP, soulad s RVP, hledá nové náměty (evaluační dotazník na konci školního roku) ○ hodnotí vzhled školy – budovy i zahrady, jednotlivých tříd, hodnotí, co je třeba zlepšit, opravit, vyměnit, hodnotí i to, co se zlepšilo, akceptuje připomínky personálu
Metody, nástroje, techniky	○ analýza dokumentů ○ analýza produktů ○ anketa ○ diskuze ○ dokumentace o dětech ○ dokumentace o učitelích ○ dotazník ○ hodnocení práce ředitelkou ○ hospitace ○ vzájemné sdílení ○ pedagogická rada ○ evaluační záznamy ○ profesní portfolio ○ fotodokumentace ○ zápisy z jednání ○ SWAT analýza ○ důkazy o výsledcích vzdělávání
Jak často	1 x ročně
Kdo	Ředitelka
Výstup	Vlastní hodnocení školy (podkladem pro hodnocení školy je souhrn všech hodnocení na konci školního roku)

1.2 Hodnocení a evaluace pedagogů

1.2.1 Evaluace integrovaných bloků včetně realizovaných projektů, programů a dalších aktivit

Cíl	Ověření souladu témat a realizované vzdělávací nabídky (vhodnost zvolených forem a metod, sledování potřeb a přání dětí ad.) integrovaného bloku v kontextu s výsledky vzdělávání Ověření souladu integrovaného bloku v kontextu se stanovými cíli a záměry a také očekávanými výsledky učení Hodnocení kvality, účinnosti a vhodnosti projektů, programů a doplňkových aktivit vzhledem k cílům, záměrům a očekávaným výstupům Stanovení případných opatření do dalšího integrovaného bloku
Metody, nástroje, techniky	○ konzultace učitelek ○ záznamy v třídní knize ○ záznam do archu ○ pedagogická rada ○ profesní portfolio

Jak často	Po dokončení tematického celku/projektu
Kdo	Třídní pedagogové
Výstup	Záznamový arch

1.2.2 Hodnocení podmínek vzdělávání

Cíl	Zhodnocení všech podmínek vzdělávání, které ovlivňují vzdělávací proces, analýza stávajícího stavu a plán potřeb a požadavků na další období
Metody, nástroje, techniky	○ pedagogická rada ○ záznamový arch
Jak často	1 x ročně, dle potřeb průběžně
Kdo	všichni pedagogové, provozní zaměstnanci
Výstup	záznamový arch Inventáře – podmínky vzdělávání

1.2.3 Výsledky vzdělávání

Cíl	Sledování, zaznamenávání a vyhodnocování individuálních pokroků dětí v jejich rozvoji a učení
Metody, nástroje, techniky	○ konzultace p. učitelek ○ průběžné záznamy v rámci digitální pedagogické diagnostiky ○ materiály v portfoliu dítěte ○ konzultace s rodiči ○ konzultace s odborníky z PPP ○ diagnostika dětských prací
Jak často	průběžně
Kdo	třídní učitelky
Výstup	pedagogické diagnostikování + grafický výstup – digitální diagnostický nástroj PEDIQ, dětská portfolia

1.2.4 Profesionální rozvoj pedagoga

Cíl	Sledování zvyšování kvality a výsledků vzdělávání podporou profesního rozvoje pedagogů
Metody, nástroje, techniky	○ plán profesního rozvoje ○ profesní portfolio
Jak často	1 x ročně
Kdo	všichni pedagogové
Výstup	profesní portfolio

2. VNĚJŠÍ EVALUACE

2.1 Hodnocení zákonnými zástupci dětí

Cíl	Hodnocení zákonných zástupců, zpětná vazba směrem ke vzdělávání i dalším oblastem, které mají na kvalitu vzdělávání vliv
Metody, nástroje, techniky	○ on-line dotazník ○ konzultace s rodiči ○ třídní schůzky
Jak často	dotazník 1 x ročně, třídní schůzky 1 – 2 x ročně, konzultace průběžně
Kdo	ředitelka ve spolupráci s ostatními pedagogy
Výstup	zhodnocení ve Vlastním hodnocení školy

2.2 Hodnocení dětmi

Cíl	Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání na základě hodnocení, názorů a připomínek dětí
Metody, nástroje, techniky	○ rozhovory ○ průběžné formativní hodnocení ○ komunitní kruh ○ hodnotící kruh ○ činnostní obrázková anketa ○ prohlížení a rozhovor u dětského portfolia ○ smajlíková anketa ○ ankety – jiné druhy
Jak často	průběžně
Kdo	všichni pedagogové
Výstup	obrázková anketa, záznam v třídní knize, fotografie ad.

2.3 Hodnocení spolupráce se zřizovatelem

Cíl	Zhodnocení podpory zřizovatele ve vztahu k podpoře předškolního vzdělávání
Metody, nástroje, techniky	○ rozhovory ○ návštěva v MŠ
Jak často	průběžně dle potřeby
Kdo	ředitelka
Výstup	zhodnocení ve Vlastním hodnocení školy

Tento stávající evaluační systém není dogmatem, ale otevřeným materiálem, který bude kolektiv školy zdokonalovat, evidovat jeho prostřednictvím názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání a pružně na ně reagovat prostřednictvím opatření, která budou směřovat ke zvyšování kvality vzdělávání a kvality výsledků vzdělávání v naší škole.

VIII. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Externí projekty v Kolečku

1. Celé Česko čte dětem

Do projektu jsme se přihlásili ještě před zahájením provozu naší nové MŠ. Projekt každodenně podporujeme aktivitami zaměřenými na čtení a předčtenářské a předmatematické představy dětí. Zdá se vám, že čtení a matematika spolu nesouvisí? Ale ano!

Nepravidelně také pořádáme tzv. Veřejná čtení, kam zveme rodiče, prarodiče, sourozence dětí a kde podporujeme čtení také dalšími aktivitami, jako jsou divadélka, pokusy, výtvarné činnosti ad.

Proč dětem číst každý den?

Je to osvědčený způsob, jak vzbudit u dětí a mládeže zájem o knihy, rozvíjet jejich potřebu číst, vychovávat z nich čtenáře. Výzkumy dokazují, že čtenáři - lidé, kteří hodně a rádi čtou - dosahují lepších studijních a pracovních výsledků než „nečtenáři“ a dokážou si lépe poradit s životními výzvami.

Celé Česko čte dětem, o. p. s.

Pravidelné čtení dítěti pro radost je nejúčinnější metodou výchovy čtenáře - člověka samostatně uvažujícího, s rozsáhlými vědomostmi, které je sám schopen dále rozšiřovat. Člověka kulturního, jenž postupuje eticky, člověka s představivostí, který si v životě umí poradit rozumem, nikoli silou.

Pravidelné předčítání dětem je dnes důležitější než kdy dříve, protože:

- Množství informací lavinovitě narůstá. Kdo nečte, nebude stačit změnám současného života.
- **Čtení chrání děti před závislostí na televizi a počítačích.**
- **Čtení je dobrou alternativou falešných hodnot masové kultury.**

Návyky, postoje a žebříček hodnot se přece utvářejí již v dětství.

Dnešní děti vyrůstají v jazykově chudém prostředí. Rodiče s nimi stále méně rozmlouvají a málo jim čtou. **Kontakt s živým slovem vytlačila televize, jejímž nástrojem není jazyk, ale obraz.**

Výsledkem je čím dál horší znalost jazyka, přičemž ten je nástrojem myšlení - a to i matematického!

Děti, které nemají cvik v užívání jazyka a uvažování, děti zbavené představivosti, kterou vytlačuje televize, budou mít potíže od počátku školní docházky i v pozdějším životě. Emocionální a intelektuální propast mezi dětmi, kterým rodiče a pedagogové často čtou, a dětmi, jimž taková stimulace chybí, se v průběhu dětství prohlubuje.

Láska ke knize by měla být rozvíjena již v dětství, a to pravidelným hlasitým předčítáním.

Odklon od psaného slova je nebezpečný obzvláště v demokracii. „*Národ, který málo čte, málo ví. Národ, který málo ví, se špatně rozhoduje - doma, na trhu, u soudu, u volebních urn,*“ píše Jim Trelease, americký propagátor čtení dětem, a dodává: „*Nevzdělaná většina může přehlasovat vzdělanou menšinu - to je velmi nebezpečná stránka demokracie.*“

Moudré knihy jsou také **nositeli univerzálních morálních hodnot**. Čtení učí děti rozeznávat dobro od zla a povzbuzuje k reflexi nad důsledky vlastních slov a činů. Zvláště důležité je to v dnešním světě, jemuž dominují agresivní vzory masové kultury a honba za penězi. Tváří v tvář narůstající demoralizaci mládeže se výuka morálních hodnot, jakými jsou poctivost, úcta, odpovědnost, empatie, rozum, odvaha nebo spravedlnost, již v nejujtlejším věku dítěte stává otázkou bytí či nebytí společnosti a státu.

Jak nám můžete v projektu pomoci?

Přijďte dětem číst. Domluvte se s p. učitelkou ve třídě, nejvhodnější dobou je čtení při odpočinku dětí po obědě. V tuto chvíli děkuji všem maminkám, které dětem již číst byly.

Bližší informace najdete na www.celeceskoctedetem.cz

2. Recyklohraní

Do projektu jsme vstoupili hned při otevření naší školky v roce 2012. Recyklohraní je školní recyklační program **pod záštitou MŠMT České republiky**, jehož cílem je prohloubit znalosti dětí a žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

Projekt každodenně podporujeme správným tříděním odpadů a vedeme k tomu i děti, např. úklidem zbytkového materiálu po výtvarných činnostech a plníme úkoly projektem zadané.

Jak můžete pomoci?

Sběrem vysloužilého elektrozařízení (červený kontejner při vstupu do šatny dětí), použitých baterií (zelená krabice na okně v šatně dětí) a použitých tonerů (předat do třídy). Tento sběr má ovšem svá pravidla, která celoročně visí na nástěnce. Např. vhozením vyteklých baterií nám spíše přiděláte práci 😞.

Více informací získáte na www.recyklohrani.cz

3. Mensa pro školky

Naše školka se zapojila do projektu Mensa pro školky především z toho důvodu, že opravdu chceme, aby naše/vaše děti byly co nejlépe připravené na vstup do základní školy, abychom v nich rozvinuly jejich osobní potenciál v co nejvyšší míře i na základě nejnovějších poznatků z různých oborů a v neposlední řadě, abychom dostatečně naplňovali oba směry profilace naší školky, a to výchova ke zdraví a pohybu a rozvoj funkčních gramotností. To vše tento systém podporuje a rozvíjí.

Aby naše školka byla považována za místo, kde se pečuje o rozvoj dětí, musíme pravidelně předkládat zprávu o tom, jak s dětmi pracujeme a dále byla nutná školení k metodě Mensa NTC Learning Systém.

Mensa České republiky využila příležitosti nabídky spolupráce ze strany Mensy International - jmenovitě týmem odborníků vedeným lékařem Dr. Rankem Rajovičem ke spolupráci na unikátním projektu rozvoje rozumových schopností dětí v předškolním věku. Autoři nazývají metodu Mensa NTC Learning System. V překladu do češtiny jde o projekt, který vznikl na půdě srbské Mensy v zájmové skupině s názvem NIKOLA TESLA CENTRE - odtud zkratka NTC.

Jde o systém učení dětského mozku za pomoci cvičení, které mají vědecký základ v průkaznosti zvýšení efektivity využívání mozkové kapacity v dětském věku. **Tyto výzkumy mimo jiné poukazují na fakt, že dětský mozek zakládá 75% všech neuronových synapsí (propojů) do věku 7 let - z toho 50% vznikne dokonce do věku 5 let.** Tento argument se nám zdá dostatečně průkazný k tomu, abychom věnovali velmi významnou pozornost předškolnímu věku, efektivitě učení a využívání dětské paměti. Pokud naše formální základní a středoškolské vzdělání pracuje již pouze se zbývajících 25% možností využívání potenciálu mozkové kapacity, pak je pro nás zajisté důležité, jak je rozvíjeno dítě ve věku do 6 let.

Proto se Mensa zapojila do tohoto projektu a snaží se vlastními možnostmi s využitím svých odborníků v oblasti neurologie, psychologie a pedagogiky podpořit kvalitu předškolní péče v nabídce spolupráce na tomto unikátním projektu. Nazvali jsme jej zjednodušeně **MENSA PRO ŠKOLKY**, aby se nám lépe pamatoval cíl našeho společného úsilí a abychom mohli společně pracovat na vývoji dětského potenciálu od nejranějšího období.

Více informací najdete na: deti.mensa.cz a v případě vašeho zájmu vám můžeme podat další bližší informace.

4. Nemocnice pro medvídky

Tento úžasný projekt studentů medicíny jsme nemohli nevyužít. Již několikrát nás s projektem navštívili a budeme se těšit na další setkání.

Motto: Často se bojíme toho, čemu nerozumíme.

Cílem projektu Nemocnice pro medvídky je pomoci dětem předškolního věku zbavit se strachu z „bílých plášťů“. Děti si s sebou do školky přinesou svého oblíbeného plyšového medvídka (či jakoukoli oblíbenou plyšovou hračku), pro kterého vymyslely nějakou nemoc. Tím se dostávají do role rodiče pacienta a mohou tak beze strachu přihlížet základním vyšetřením, která jsou medvídkovi prováděna. Spolu s tím také přijímají určitou zodpovědnost, čímž si uvědomí důležitost a nutnost návštěvy lékaře nebo nemocnice. Děti si snáze uvědomí, že cílem lékaře není ubližovat, ale naopak pomáhat.

V první části programu navazujeme kontakt s dětmi. Společně se jim představíme a zahrajeme scénku s velkým plyšovým medvědem - medvěd jde na procházku, přechází mimo přechod pro chodce, srazí ho auto a musí pro něj přijet sanitka. Medvěda odvezeme do nemocnice, kde ho následně některé z dětí s naší pomocí ošetří. V druhé části programu si již děti rozdělíme do menších skupinek, zhruba pět dětí na jednoho „medvídkového lékaře“ (medika). Povídáme si s dětmi o nemocech a o zkušenostech, které s lékaři zažily, prohlížíme jejich nemocné plyšové medvídky (pacienty). Vše probíhá formou hry, medvídek se vždy vyléčí, ať už pomocí předepsaných léků, klidem na lůžku nebo občas dokonce i operací. V rámci projektu ukazujeme i rentgenové snímky a společně s dětmi popisujeme, co na nich vidí. Na konci návštěvy dostanou všechny děti kousek ovoce s poukázáním na důležité vitamíny a omalovánku. Projekt probíhá na 1. a2. lékařské fakultě UK, lékařské fakultě UK v Plzni a v Hradci Králové, lékařské fakultě Ostravské univerzity a Masarykovy univerzity.

Další informace můžete získat na www.ifmsa.cz.

5. Prima Vizus

Projekt se účastníme každým rokem a domníváme se, že je velice důležitý. Oční vady u dítěte si nemusíte všimnout ani vy, ani my. Někdy se vada odhalí, když dítě „kreslí nosem“, kreslí vývojově jakoby opožděně – velké tvary či kreslí tmavými barvami. Někdy na vady ale běžným pozorovacím způsobem nepřijdeme. Proto preventivní screeningové vyšetření bezdotykovou kamerou považujeme za výhodné, rychlé, funkční. V minulých byly odhaleny nejméně 2 - 3 děti s oční vadou každý rok a to již určitě stojí za to!

Bližší informace najdete na www.primavizus.cz

6. Mrkvička

Cílem projektu Mrkvička je poznávat kouzlo pobytu v přírodě, zkoumat přírodu všemi smysly.

Projekt umožňuje pedagogům seznámit se se zajímavými kolegyněmi, pravidelně se setkávat, předávat si vzájemně nápady a nechat se inspirovat nápady druhých.

Projekt poskytuje metodickou a informační podporu a umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami v oblasti EVVO. Podpora MŠ zahrnuje především pravidelné rozesílky metodických a informačních materiálů včetně Informačního bulletinu MRKVIČKA.

Informační bulletin MRKVIČKA pomáhá s ekologickou výchovou a vzděláváním pro udržitelný rozvoj pedagogům mateřských škol. Každé číslo bulletinu má konkrétní téma. Zároveň obsahuje ustálené rubriky: náměty a nápady přímo ze škol, zelené okénko, pedagogika a psychologie, ekologická výchova, nabídka pomůcek či pracovní listy přímo pro výuku.

Bližší informace najdete na www.pavucina-sev.cz.

7. Se Sokolem do života

Se Sokolem do života aneb svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky je komplexní projekt pro rozvoj pohybu u nejmladších dětí, který tvoří ucelený a zároveň nejrozšířenější program pro rozvoj dětí v předškolním věku pod záštitou České obce sokolské.

Program probíhá přímo v MŠ, děti sportují, cvičí a hýbou se každý den. U této věkové kategorie je důležité, aby si děti osvojily základy svých schopností a mohly se v pozdějším životě dále rozvíjet a zdokonalovat. Rozvoj pohybové gramotnosti patří mezi tyto základní pilíře stejně tak jako rozvoj řeči, myšlení či poznání. V projektu **Se Sokolem do života** se děti učí vnímat pohyb jako přirozenost a součást jejich života, a to díky kladné motivaci, při které je všemi aktivitami provází postavičky zvířátek.

Všechny úkoly v projektu jsou zaměřeny na rozvoj pěti oblastí – přirozená cvičení, obratnost, dovednosti s míčem, rozvíjení poznání a netradiční činnosti.

První tři z těchto pěti oblastí jsou věnovány pohybovým dovednostem, které mají za úkol rozvíjet u dětí základní pohyb jako takový. Díky těmto činnostem zjišťují, jak pracovat se svým tělem, jak koordinovat pohyby a zároveň zvyšují svoji tělesnou zdatnost. Oblast, která se věnuje **rozvíjení poznání**, nabízí činnosti vhodné pro odpočinkové chvíle mezi cvičením či po něm.

Netradiční aktivity jsou vázány s ročními obdobími, děti tak poznávají, co se dá zažít v zimě nebo na podzim. Tyto činnosti jsou skupinovou záležitostí a zaberou více času, dávají proto příležitost uspořádat větší akci a zapojit do projektu i rodiče, sourozence nebo děti z jiné školky (jednoty).

Každou z těchto oblastí reprezentuje zvířátko, podle kterého se děti mohou orientovat v jednotlivých úkolech.

Bližší informace najdete na www.sesokolemdozivota.cz.

8. Mezi námi

Když se potkávají generace, dějí se zázraky!

Projekt Mezi námi podporuje setkávání lidí všech generací. Přeje si, aby si rozuměli ti nestarší s těmi nejmladšími. Aby společně objevovali, jak krásné a obohacující jsou jejich světy, když se navzájem propojí.

Děti nahlíží na svět vzdálený někdy i 90 let. Učí se tak úctě ke stáří, mají možnost se něco dozvědět o světě okolo nás z pohledu seniorů, poznat život v těchto zařízeních, vyslechnout zkušenosti, názory na různé věci. Společnost často vnímá staré lidi s despektem, proto je naší snahou pomáhat dětem, které se třeba v rodině nepotkávají s nejstarší generací, nahlížet na stáří jinýma očima.

Pravidelná setkávání generací na druhé straně i aktivuje každodenní život seniorů. Dochází zde k přenosu radosti, energie, inspiraci prožít něco nového a chuti předat dětem své zkušenosti. Vzájemně se učí úctě, ohleduplnosti a mezigeneračnímu přátelství.

V programu **POVÍDEJ** se propojují dva světy. Svět seniorů ze seniorských zařízení a svět dětí z mateřských či základních škol po celé ČR. Podporujeme jejich pravidelné setkávání a pomáháme tím utvářet prostor pro vzájemnou komunikaci těchto rozdílných generací, aktivní sdílení času, energie, zkušeností a vědomostí.

V programu **PŘEČTI** naše pohádkové čtecí babičky a dědečkové čtou dětem pohádky v mateřských školách. Vždy se snažíme vybrat školku, která je pro seniora blízká, ať již vzdáleností nebo srdcem. Program, který běží od září 2015, se setkal s velkým ohlasem jak ze strany mateřských škol, tak i seniorů.

Poslání projektu Mezi námi:

Podporujeme pravidelné, plánované propojování generace seniorů, dětí a lidí v produktivním věku, na základě jejich vnitřní motivace, v místní komunitě s cílem objevování, poznávání, obohacování a vzájemné úcty.

Bližší informace najdete na www.mezi-nami.cz

9. Hravé lyžování

Projekt pro výuku lyžování. Skvělí lektoři, báječné podmínky a zázemí a naprostí začátečníci po 5 dnech sjíždějí i velký kopec a užívají vlek.

Bližší informace najdete na www.hravelyzovani.cz